

ලැසස්පෙළ ව්‍යාපාර අධ්‍යාපනය

තොරතුරු තාක්ෂණය

ආචාර්ය කොළඹ යටිගම්මන
PhD, Msc in MIT, B.Com (sp)

කළීකාවාරින් , වාණිජ හා මූල්‍ය කළමනාකරණ අධ්‍යනාංශය
කැලණීය විශ්වවිද්‍යාලය

අන්තර්ගතය

- ▶ සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ විකාරණය
- ▶ දත්ත හා තොරතුරු
- ▶ තොරතුරුවල වැදගත්කම හා අවශ්‍යතාවය
- ▶ ව්‍යාපාරයකට අවශ්‍ය තොරතුරු වර්ග
- ▶ තොරතුරුවල තිබිය යුතු ලක්ෂණ
- ▶ තොරතුරු තාක්ෂණය
- ▶ තොරතුරු පද්ධති
- ▶ තොරතුරු පද්ධතියක ක්‍රියාකාරීත්වය
- ▶ විවිධ තොරතුරු පද්ධති
- ▶ පරිගණක ජාල
- ▶ අන්තර්ජාලය
- ▶ නව ප්‍රවනතා

සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ විකාශනය

- ▶ සංචාරක යුගය - Normadic Era
- ▶ කඩිකාර්මික යුගය- Agricultural Era
- ▶ කාර්මික යුගය- Industrial Era
- ▶ තොරතුරු යුගය – Information Era

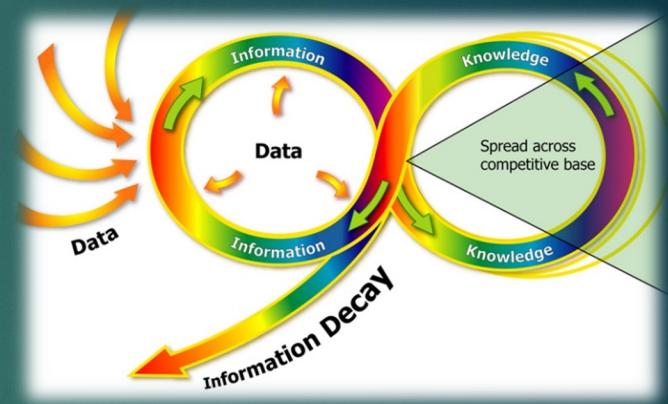
දත්ත හා තොරතුරු

- දත්ත යනු සංවිධානය තුළ හෝ බාහිර පරිසරය තුළ සිදුවන්නා වූ සිද්ධීන් තුළින් ජනනය වන මූල්‍යමය හෝ මූල්‍යමය නොවන කරගැනු සමුදායකි

සඳා

- දිනයේ විකුණුම් ජ්‍යෙකක ගණන 1000
- දිනයේ විකුණුම් වටිනාකම රු 20000

- මෙවා සංප්‍රුටම තීරණ ගැනීම සඳහා දායක කරගත නොහැකිය
- මෙවා ගෙදුනිකව ඇතිවන්නාවූ සිද්ධීන් මගින් සංප්‍රුට ලබා ගත හැකි දත්තය

දත්ත හා තොරතුරු

- ▶ දත්ත මගින් කළමණාකරුවන් තුළ ප්‍රශ්න ඇති කරනු ලබන අතර එම ගැටළ වලට විසුදුම් ලෙස තොරතුරු ජනිත වේ.
 - ▶ විකුණුම් ප්‍රමාණය ප්‍රමාණවත්ද ?
 - ▶ විකුණුම් වටිනාකම ප්‍රමාණවත්ද ?
 - ▶ කවර අමුදුවා හිගවේද ?

දත්ත හා තොරතුරු

- ▶ තොරතුරු යනු තීරණ ගැනීම සඳහා ප්‍රයෝගනවත් වන පරිදි සැකසීමට හාජතය කරන ලද දත්තයි

දිනයේ විකුණුම් ඒකක ගණන 1000

දිනයේ විකුණුම් වට්නාකම රු 20000

ර්යේ

විකුණුම් ඒකක 900

විකුණුම් වට්නාකම රු 18000

දත්ත

සැකසීම

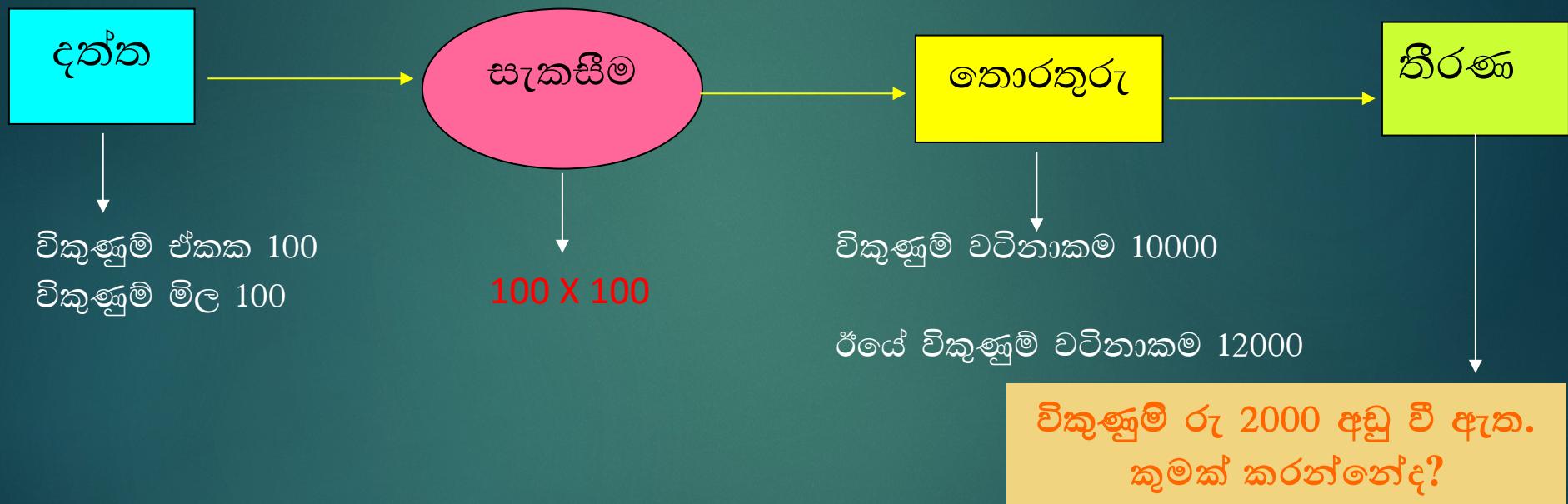
වෙළඳපල සාමාන්‍ය

විකුණුම් ඒකක 1100

විකුණුම් වට්නාකම රු 22000

විකුණුම් සාමාන්‍ය මට්ටමට වඩා 10% පමණ අඩුවී ඇත
ර්යේට වඩා විකුණුම් 10% පමණ වැඩිවී ඇත

දත්ත හා තොරතුරු

තොරතුරුවල වැදගත්කම හා ආචාර්යතාවය

- ▶ ව්‍යාපාරයක කළමනාකරුවන් ව්‍යාපාරයේ ගනුදෙනු හා සිදුවීම් ආග්‍රයෙන් දෙධික හෝ මාසික හෝ වාර්ෂික විශ්ලේෂණයන් සිදුකර අනාගතය පිළිබඳ සැලසුම් සකස් කරනු ලබයි.
- ▶ තොරතුරු නොමැතිව කළමනාකරණයක් නොමැති අතර කළමනාකරණය නොමැතිව සංවිධානයකට පැවතිය නොහැක

ව්‍යාපාරයකට අවශ්‍ය තොරතුරු වර්ග

- ▶ අභ්‍යන්තර තොරතුරු
- ▶ මූල්‍ය තොරතුරු
 - ▶ විකුණුම් ආදායම
 - ▶ ලැං අලැං
 - ▶ වත්කම් වල වට්නාකම්
- ▶ මෙහෙයුම් තොරතුරු
 - ▶ සේවක පැමිණීම්
 - ▶ සේවක නිවාඩු ගැනීම්
 - ▶ නිෂ්පාදනය කළ ඒකක
 - ▶ විකුණුම් ඒකක

▶ බාහිර තොරතුරු

▶ සුක්ෂම පරීසරය

- ▶ ගනුදෙනුකරුවන් පිළිබඳ තොරතුරු
- ▶ සැපයුම් කරුවන් පිළිබඳ තොරතුරු
- ▶ තරගකරුවන් පිළිබඳ තොරතුරු

▶ සාර්ව පරීසරය

- ▶ ආර්ථික
- ▶ දේශපාලන
- ▶ සමාජ හා සංස්කෘතික හා
- ▶ තාක්ෂණික පරීසරය පිළිබඳ තොරතුරු

ජොල තොරතුරක පැවතිය යුතු ගුණාංග.

- ▶ අදාළ බව - Relevance
- ▶ නිවැරදි බව - Accuracy
- ▶ සූර්යන් බව -Completeness
- ▶ විශ්වාසදායක බව - Reliability
- ▶ අවශ්‍ය වෙළාවට ලබාගත හැකිවීම - Timeliness
- ▶ සවිස්තරාත්මක බව – Sufficiently comprehensiveness
- ▶ අයුරු පිරිවැයකින් ලබා ගත හැකි බව -Cost effectiveness
- ▶ යාවත්කාලීන –Up-to-date
- ▶ පරිගිලකයාට අවබෝධ කරගත හැකිවීම- understandability

දත්ත තොරතුරු බවට පත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය 12

පරිසරයේ ඇතිවන
සිද්ධීන් හා ගණුදෙනු

කළමනාකරුවන්ට තීරණ ගැනීමට
අවශ්‍ය තොරතුරු සැපයීම

ගැටළු විසඳීමට අවශ්‍ය පරිදි
දත්ත ගැලපීම

එක් රස් කිරීම

දත්ත

සැකසීම

තොරතුරු

වර්ගිකරණය - Classifying

තේරීම - Sorting

ගණනය කිරීම - Calculating

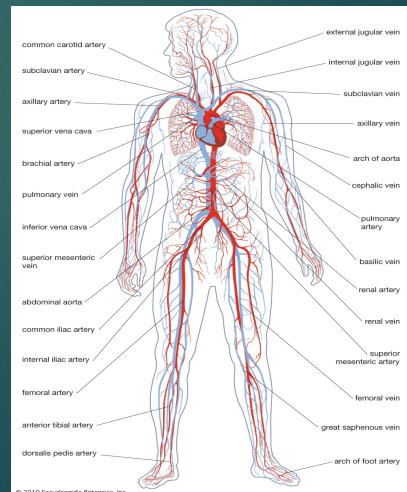
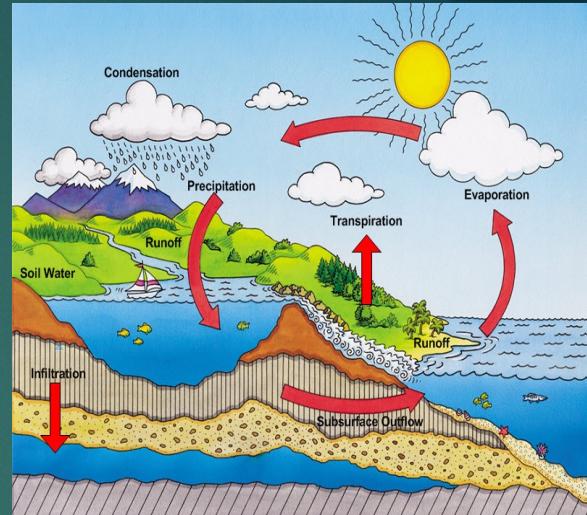
සාරාංශගත කිරීම - Summarising

වාර්තාකිරීම

වාර්තා

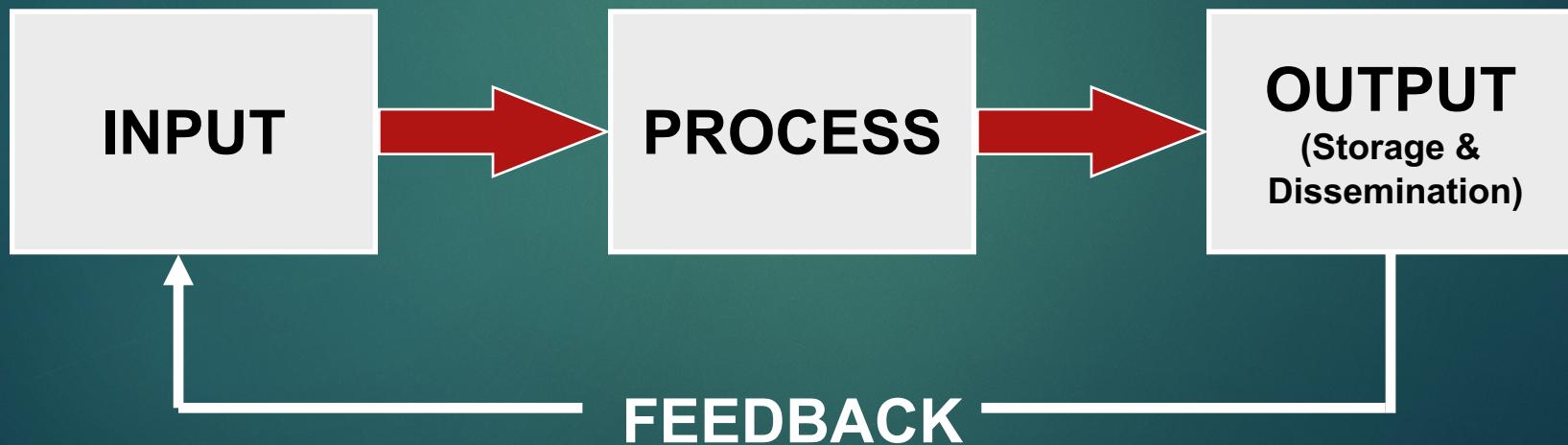
පද්ධතිය

► යම් අරමුණක් හෝ
 පරමාර්ථක් මූදුන්පත් කර
 ගැනීම සඳහා එකතුව
 කටයුතු කරන, අනෙක්තා
 වගෙයන් සම්බන්ධතාවක්
 පවතින කොටස් සමුහයක
 එකතුවක් පද්ධතියක් වේ.

තොරතුරු පද්ධතියක් යනු

- ▶ තොරතුරු එකතු කිරීම
- ▶ සැකසීම
- ▶ ගබඩා කිරීම හා
- ▶ නුවමාරු කිරීම සඳහා එකිනෙක හා බැඳී පවතින උපාංගවල එකතුවකි.

තොරතුරු පද්ධතියක් යනු?

- ▶ ඒ අනුව තොරතුරු පද්ධතියක් යනු දත්ත එක් රස් කිරීමට අවශ්‍ය
- ▶ ආදාන උපාංග,
- ▶ දත්ත තොරතුරු බවට හැරවීමට අවශ්‍ය සැකසීම් උපාංග
- ▶ සහ තොරතුරු කළමනාකරුවන්ට ලබාදීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රතිදාන උපාංග වලින් සමන්විත ඒකකයකි

මෙමගින් සංවිධානයක තීරණ ගැනීම, සමායෝජනය, පාලනය හා විශ්ලේෂණය පහසු කරනු ලබයි.

බාහිර පරිසරය

ගනුදෙනුකරුවන්

සැපයුම්කරුවන්

බැංකු

රක්ෂණ ආයතන

තරගකරුවන්

විධිමත් හා අවිධිමත් තොරතුරු

පද්ධති

- ▶ තොරතුරු පද්ධතියක් කළීන් නිර්වචනය කළ දත්ත ක්‍රියාමාර්ග හා මෙහෙයුම් වලට අනුව අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වේ නම් එය විධිමත් පද්ධතියක් වේ.
- ▶ අවිධිමත් පද්ධතියක් යනු දත්ත සැකසීම ප්‍රද්‍රාග්‍යාගෙන් ප්‍රද්‍රාග්‍යාට වෙනස් වන ස්වරුපයෙන් ක්‍රියාත්මක වන්නා වූ පද්ධතියකි.

විවෘත පද්ධති හා ආචෘත පද්ධති

- ▶ කිසියම් තොරතුරු පද්ධතියක් සංවිධානයක් ඇතුළත පමණක් ක්‍රියාත්මක වන්නේ නම් එය ආචෘත තොරතුරු පද්ධතියක් ලෙස හැඳින්නවේ.
- ▶ **දත්ත ආදානය හෝ ප්‍රතිදානයේදී බාහිර පරිසරය හා සම්බන්ධ වන්නේ නම් එය විවෘත තොරතුරු පද්ධතියක් ලෙස හැඳින්වේ.**

විවාත පද්ධති හා ආචාර පද්ධති 2

බාහිර පරිසරය

ගනුදෙනුකරුවන්

සැපයුම්කරුවන්

Open

බැංකු

රක්ෂණ ආයතන

තරගකරුවන්

තොරතුරු පද්ධති වර්ග

- ▶ ආදාන උපකම සැකසීම් උපකම හා ප්‍රතිදාන උපකම වලස්වරුපය අනුව තොරතුරු පද්ධති.
- ▶ පරිසනක ගත/පදනම් කරගත් තොරතුරු පද්ධති - Computer based Information Systems
- ▶ පරිසනක උද්වී කරගත/සහායක තොරතුරු පද්ධති- Computer assisted Information Systems
- ▶ හස්ත තෙරතුරු පද්ධති ලේස වර්ගීකරණ-Manual Information Systems

පරිසනක පදනම් කරගත් තොරතුරු පද්ධති (Computer based information Systems)

- ▶ දත්ත ආදානය සැකසීම හා ප්‍රතිදානය පරිගණක දෙවාංග හා මුදුකාංග මත දැක්වෙන පදනම් වේ ඇති තොරතුරු පද්ධතිය.
- ▶ උදා:- ස්වංකීය මෙලර යන්තු-Automated Teller machines

පරිසනක සහායක තොරතුරු

පද්ධති (Computer assisted information systems)

- දත්ත ආදානය සැකසීම හා ප්‍රතිදානය සඳහා පරිසනක දෙපාර්තමේන්තුව හා මෘදුකාංග උපකාරී කරනු ලබන තොරතුරු පද්ධතිය.
- උදා :- බැංකු ගණුදෙනු කටයුතු

හස්ත මාරුග තොරතුරු පද්ධති.

23

- ▶ දත්ත අදානය සැකසීම හා ප්‍රතිදානය සඳහා පරිසනක දෙපාර්තමේන්තුව හා මෘදුකාංග යොදා නොගන්නා තොරතුරු පද්ධතිය.
- ▶ උදා:- සාම්ප්‍රදායික ගිණුම්කරණ තොරතුරු පද්ධති

- ▶ දත්ත රස්කීරීම, සැකසීම හා ප්‍රතිදානය යන කාර්යයන් මේනිසුන් මූලික වී සිදු කරයි නම් එය සාම්පූදායික තොරතුරු පද්ධතියක් ලෙස සලකනු ලැබේ.
- ▶ දත්ත රස්කීරීම, සැකසීම හා ප්‍රතිදානය කාර්යයන් මූලිකවම පරිගණක දෘඩාංග හා මැදුකාංග මගින් සිදු කරනු ලබයි නම් එය පරිගණකගත තොරතුරු පද්ධති ලෙස සැලකේ.

- ▶ විශ්ලේෂණය පහසුවීම
(Analytical options)
- ▶ චේය
(Speed)
- ▶ නිවැරදිතාවය
(Accuracy)
- ▶ ස්ථාවරභාවය
(Consistency)
- ▶ පුද්ගල බලපෑම් වලින් තොරවීම
(Less personal influences)

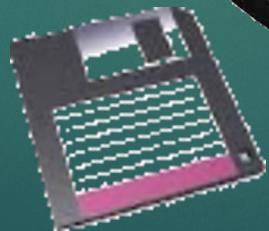

විද්‍යුත් තොරතුරු පද්ධතියක

උපාංග

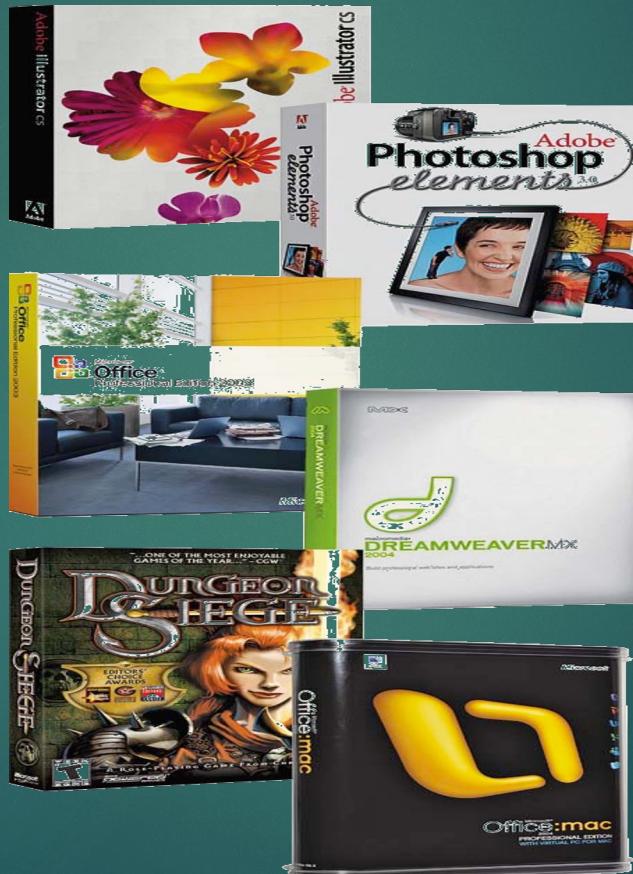
► දූජාංග - Hardware

තොරතුරු පද්ධතියක පවතින සියලු ම හෙළතික කොටස් දූජාංග වේ.

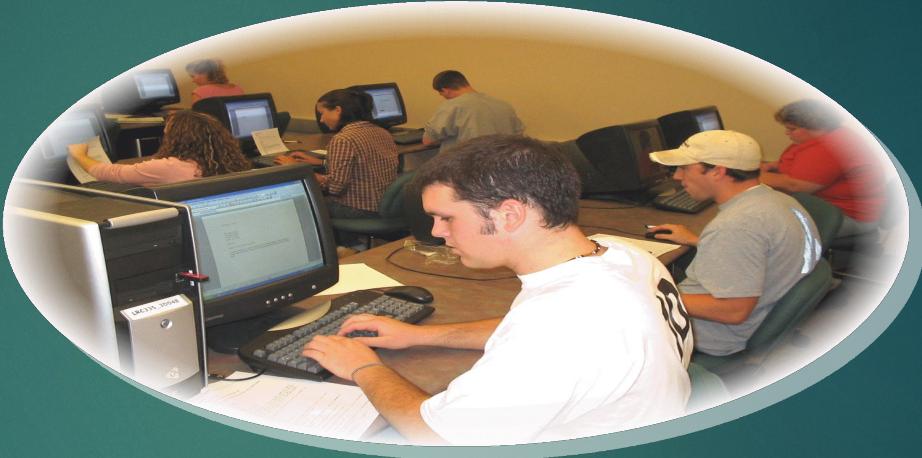
► මෘදුකාංග - Software

දත්ත සැකක්ෂීම සඳහා වන පරිගණක වැඩසටහන් මෘදුකාංග වේ.

▶ සීවාංග - Liveware

තොරතුරු පද්ධතිය භාවිත කරන්නන්, හෙවත් පරිගිලකයින් (User) සීවාංග තම් වේ

▶ Firmware - ස්ථීරාංග

දෙපාල මත ඔබ්බවා (embedded) එවන මෘදුකාංග වේ.

► දත්ත - Data

තොරතුරු පද්ධතියට ලබාදෙන දත්ත මින් අදහස් වේ.

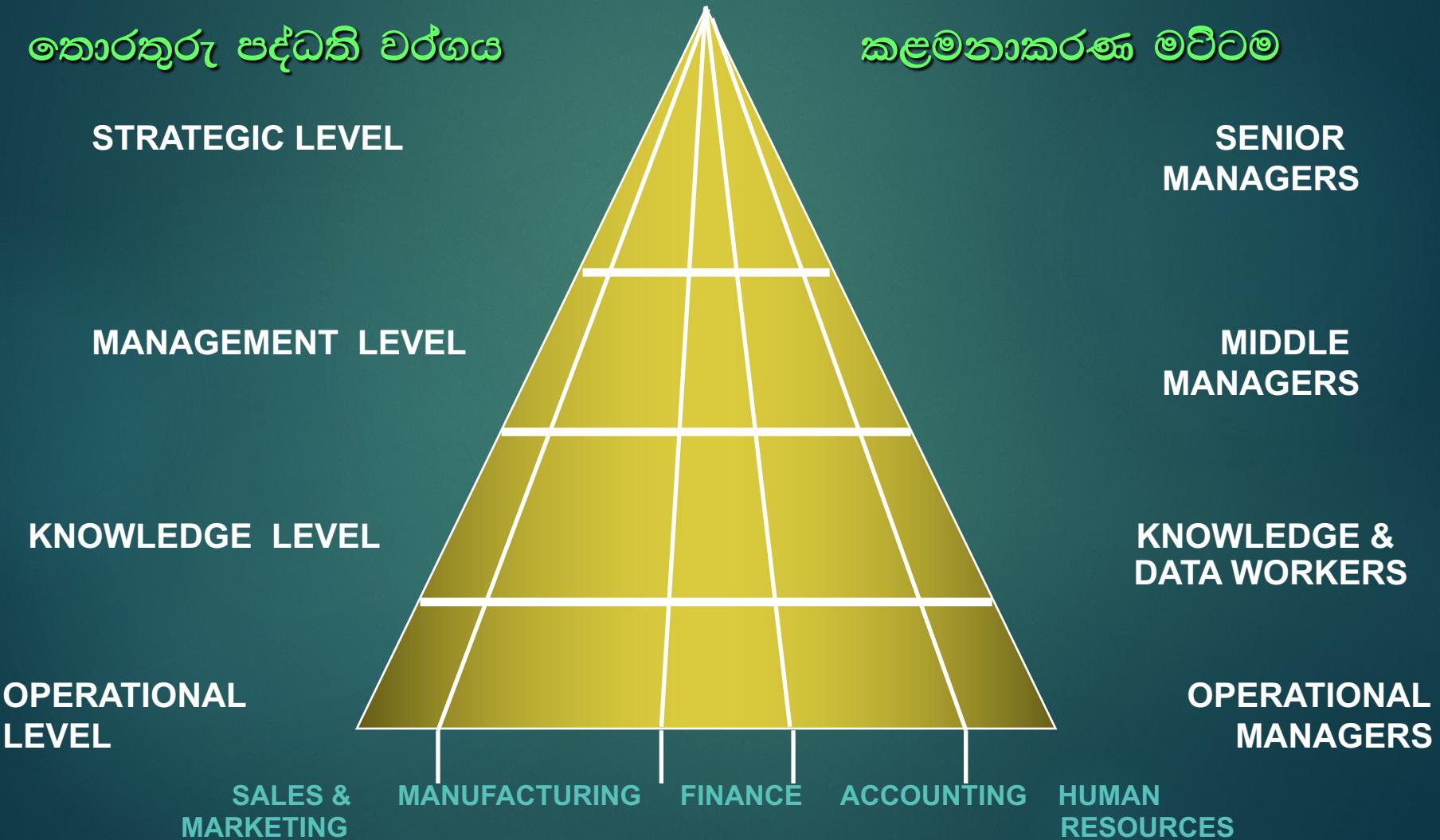
► ක්‍රියාපටිපාලි - Procedures

තොරතුරු පද්ධතියේ කාර්යයන් හා උපාංග පාලනය සඳහා වන සම්මුති, නීතිරිති, ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාපටිපාලි යන්නෙන් අදහස් වේ. මෙමගින් සිදුවිය හැකි ව්‍යාච්‍යා වැරදි හා අකුමිකතා අවම කර ගත හැකි ය.

විවිධ තොරතුරු පද්ධති

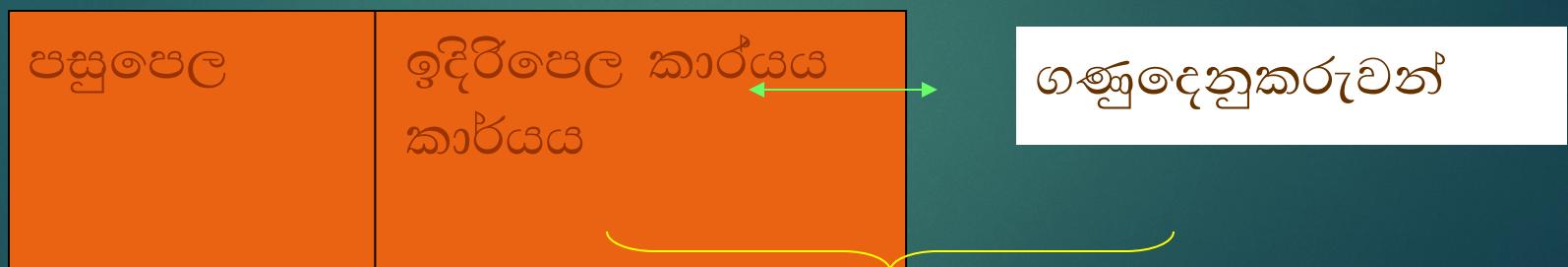
- ▶ ව්‍යාපාර කටයුතුවල තිබෙන විවිධත්වය, විශේෂත්වය හා ස්වරුපය නිසා ආයතනය විවිධ ආකාරයේ තොරතුරු පද්ධති පවතී
- ▶ අලෙවිකරණ, මුල්‍ය, නිෂ්පාදන හා මානව සම්පත් යන කාර්යයන් එකිනෙකට වෙනස් දත්ත ජනනය කරයි
- ▶ මේ නිසා එම දත්ත සැකසීම එකම ආකාරයට කළ තොහැකිවේ

විවිධ තොරතුරු පද්ධති

මෙහෙයුමේ මට්ටමේ තොරතුරු පද්ධති

- සංවිධානයක මූලික මට්ටමේ ක්‍රියාකාරකම් හා
ගණුදෙනු මෙහෙයවනු ලබන තොරතුරු
පද්ධතීන්ය.

- ▶ සංවිධානයක දැනුම් හා දත්ත සේවකයින්ට උපකාරී වන තොරතුරු පද්ධතියි
- ▶ දැනුම් සේවකයින්- Knowledge workers
 - ▶ සංවිධානයක හාණියි හා සේවා සැලසුම් කරන්නන් සහ නිර්මාණය කරන සේවකයන්ය
- ▶ දත්ත සේවකයන් Data workers
 - ▶ ජොන් තබන්නන් ලිපිකරුවන් වැනි සංවිධානයක ලිපි කටයුතු කරන්නන්ය.

► මැද පෙල කළමනාකරුවන්ගේ පරිපාලනය

කටයුතු මෙහෙයුම් පාලනය හා තීරණ

ගැනීමේ කාර්යයන් සඳහා උපකාරීවන

තොරතුරු පද්ධතින්ය.

► උදා: දෙසැම්බර මාසයේ විකුණුම් දෙගුණ

ව්‍යවහාර්ත කුමක් සිදුවේද?

උපකුමික මධ්‍යමේ තොරතුරු පද්ධති

- ▶ ජෙනස්ය කළමනාකරුවන් දිගුකාලීන සැලසුම් හා තීරණ ගැනීම සඳහා උපයෝගී කරගනු ලබන තොරතුරු පද්ධතින්ය.
- ▶ උදා: කර්මාන්තයේ දිගුකාලීන පිටපත් ප්‍රවත්ත මොනවාද?

භාවිතය අනුව තොරතුරු පද්ධති වර්ගිකරණය

- ▶ ගබුදෙනු සැකසුම් පද්ධති –
Transaction Processing Systems (TPS)
- ▶ දැනුම් කාර්ය පද්ධති –
Knowledge Works Systems (KWS)
- ▶ කාර්යාල ස්වයංකරණ පද්ධති –
Office Automation Systems (OAS)
- ▶ කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධති –
Management Information Systems (MIS)
- ▶ තීරණ උපකාරක පද්ධති –
Decision Support Systems (DSS)
- ▶ විධායක උපකාරක පද්ධති –
Executive Support Systems (ESS)

ගණුදෙනු සැකසුම් පද්ධති

- ▶ සංචාරකයක දෙශීලීක මෙහෙයුම් කටයුතුවලින් බිජිවන දත්ත සැකසීමට භාජනය කරන තොරතුරු පද්ධති ගණුදෙනු සැකසුම් පද්ධති වේ.
- ▶ උදා:- සූපිරි වෙළඳසැල්වල විකුණුම් හා තොග පාලන පද්ධති
- ▶ ආයතනයක මෙහෙයුම් මට්ටමේ දී විවිධ ශ්‍රීතයන් වෙනුවෙන් සැකසුණු ගණුදෙනු සැකසීමේ පද්ධති (TPS) ගණනාවක් එකම ආයතනයක පැවතිය හැකි ය.

ගණුදෙනු සැකසුම් පද්ධති

- ▶ තත්කාලීන ගනුදෙනු සැකසුම් පද්ධති – Real Time processing systems
 - ▶ ගුවන් විකරිපත් වෙන්කිරීමේ පද්ධති
- ▶ කාණ්ඩ සැකසුම් පද්ධති Batch processing systems
 - ▶ වැටුප් සැකසීමේ තොරතුරු පද්ධති

දැනුම් කාර්යය පද්ධති

- ▶ දැනුම් සේවකයින්ට නව නිර්මාණ හා සැකසුම් කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සලසනු ලබන තොරතුරු පද්ධති.
- ▶ උදා :- CAD, CAM, Investment workstations

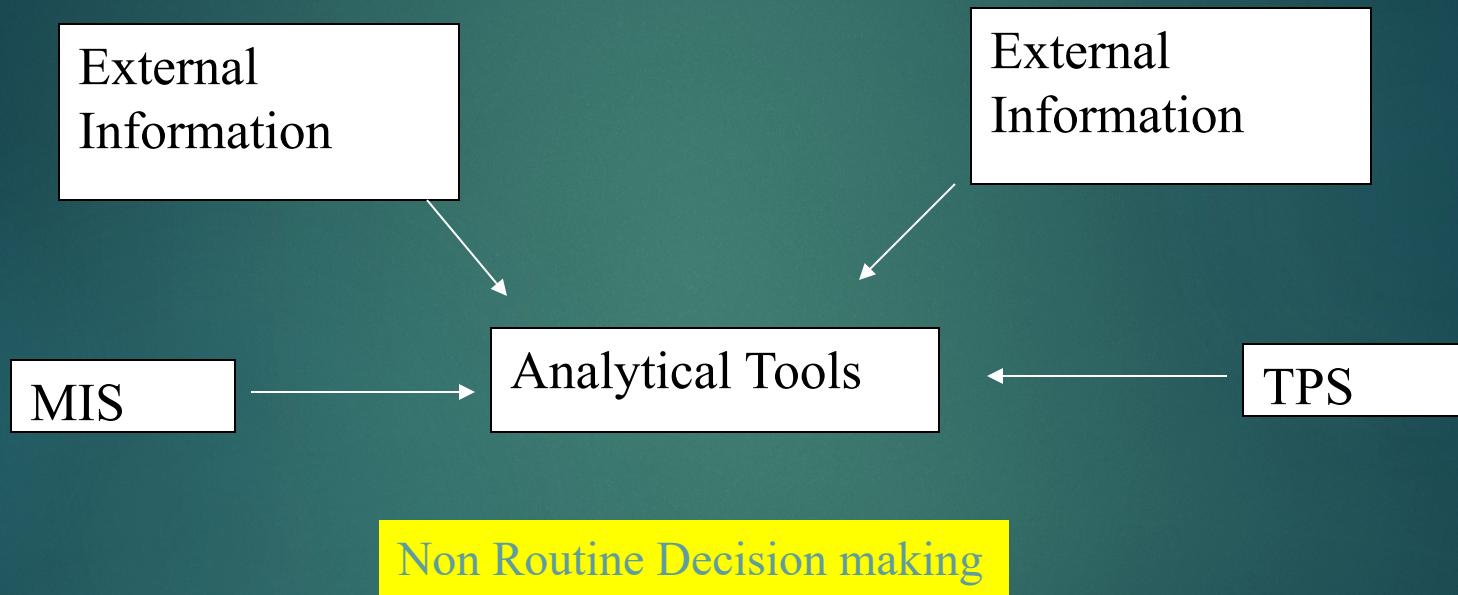
කාර්යාල ස්වයංකරණ පද්ධති

- ▶ දැනුම් මට්ටමේ ක්‍රියාත්මක වන තොරතුරු පද්ධතියකි
- ▶ කාර්යාල ස්වයංකරණ පද්ධතිවල අරමුණ වන්නේ දත්ත හා තොරතුරු විද්‍යුත් ආකාරයට පිටපත් කිරීමත්, ජ්‍යෙෂ්ඨ ස්වයංකරණයන් ම සන්නිවේදනය කිරීම සඳහා පහසුකම් සැලැසීමත් ය.
- ▶ වදන් සැකසුම (word processing) , ඉලෙක්ට්‍රොනික තැපෑල (email)

- ▶ කළමනාකරණ මට්ටමේ ක්‍රියාත්මක වන තොරතුරු පද්ධතියකි
- ▶ එකම ආකාරයකින් දිනපතා, සතිපතා, මාසිකව, වාර්ෂිකව ආදි ලෙස කාලීන වශයෙන් හා විශේෂයෙන් අවශ්‍යවන අවස්ථාවක වාර්තාමය ස්වරුපයෙන් තොරතුරු ලබාදීම මේ පද්ධතිවලින් සිදුවේ.
- ▶ සැලසුම්කරණය, පාලනය හා තීරණ ගැනීම සඳහා මෙදතිකව සාරාංශ වාර්තා (Summary Reports) හා විචල්‍ය වාර්තා (exception reports) ලබාදේමින් කළමනාකරුවන්ට සේවා සපයන තොරතුරු පද්ධතිය.

තීරණ උපකාරක පද්ධති

- ▶ දෙනික තොවන තීරණ ගැනීම් සඳහා දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීමට අවශ්‍ය උපකරණ වලින් සමන්විත තොරතුරු පද්ධතිය
- ▶ කළමනාකරණ මට්ටමේ දී භාවිත කරන තොරතුරු පද්ධතියකි.
- ▶ ව්‍යුහගත හා අර්ථව්‍යහගත තීරණ ගැනීම සඳහා උපකාරිවන, විශ්ලේෂණ හැකියාවන්ගෙන් යුත් පද්ධති වර්ගයක් ලෙස තීරණ උපකාරක පද්ධති හැඳින්විය හැකි ය.

විධායක උපකාරී පද්ධති

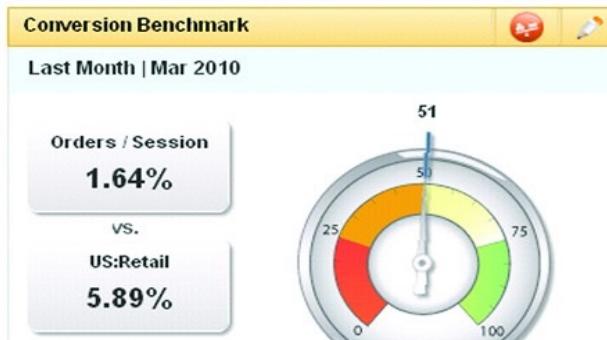
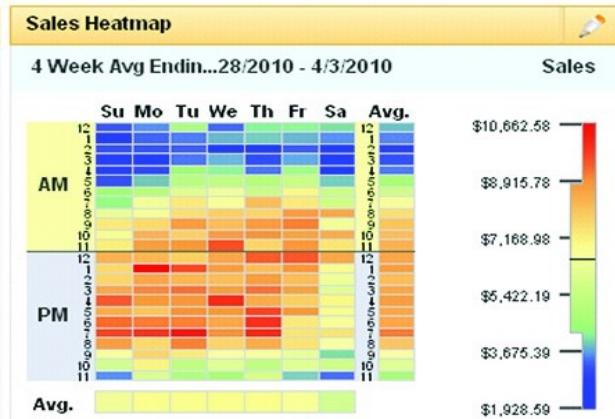
- ▶ උපකුමික මට්ටමේ ක්‍රියාත්මක වන තොරතුරු පද්ධතියකි.
- ▶ ව්‍යුහගත නොවන තීරණ ගැනීමට අවශ්‍ය තොරතුරු ලබාදීමට සැකසුණු තොරතුරු පද්ධති විධායක උපකාරක පද්ධති වේ.
- ▶ සංවිධානයක දෙශීලීක නොවන තීරණ ගැනීම උසස් රුපමය හා සන්නිවේදන උපාංග ඔස්සේ උපකුමික මට්ටමට සහායවන තොරතුරු පද්ධතින්ය

Digital Dashboard

Dashboard: KPI Overview x Dashboard: Executive Overview x

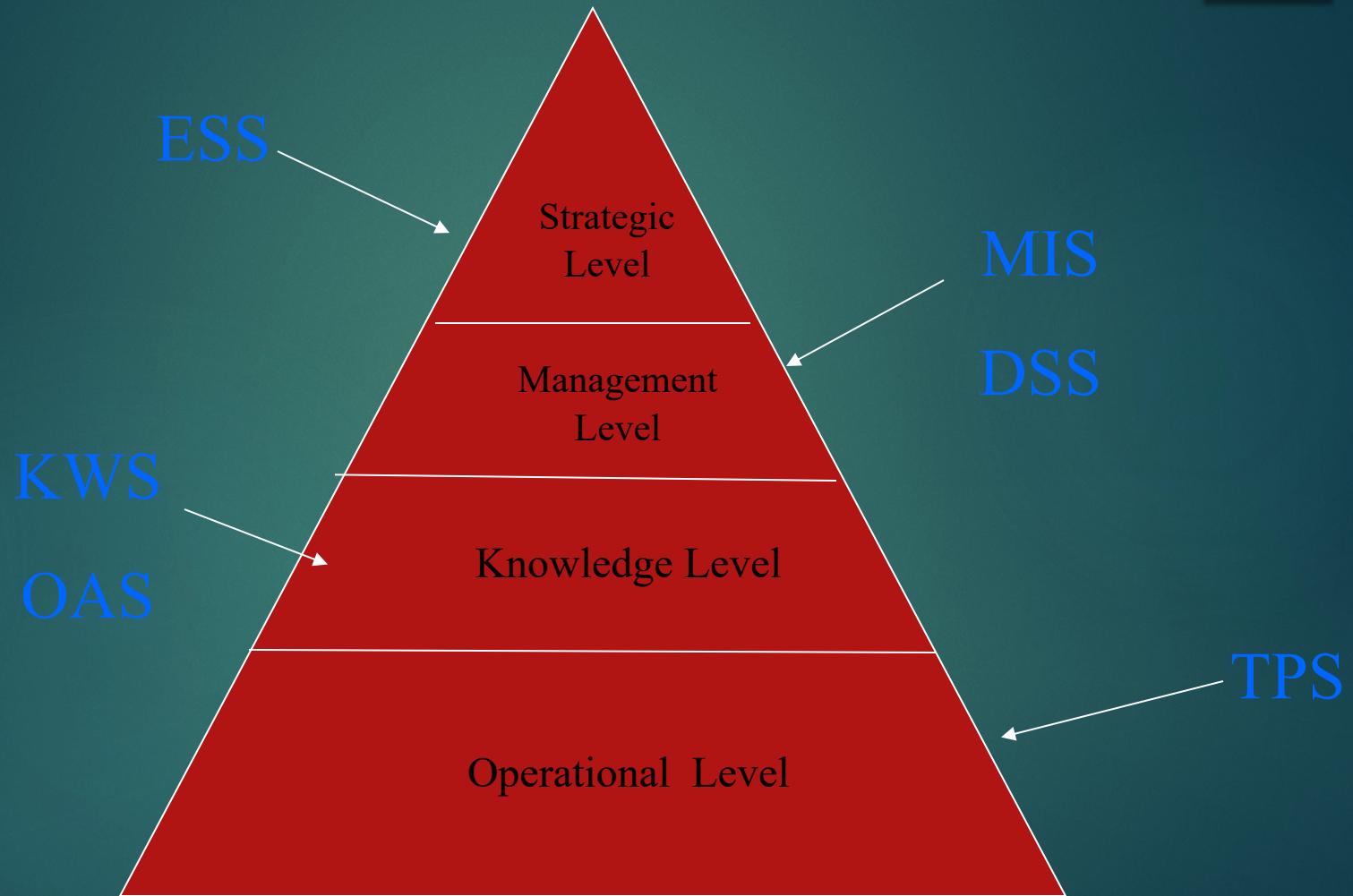
Executive Overview

Top Changing Marketing Channels

Yesterday | 4/2/2010

Marketing Channel	Sessions	% Change
All Other MMC Vendors	8,022	+4.53%
Google	10,570	-1.96%
Performics	6,180	-3.06%

ග්‍රිත අනුව තොරතුරු පද්ධති වර්ගිකරණය

▶ අලෙවිකරණ තොරතුරු පද්ධති

අලෙවි කළමනාකරණයට අදාළ වන තොරතුරු සකස් කිරීමට පිහිටුවා ඇති තොරතුරු පද්ධතිය

නිදසුන්

- ▶ වෙළෙඳපොල පර්යේෂණ -Market research
- ▶ අලෙවිකරණ පර්යේෂණ -Marketing research
- ▶ ප්‍රචාරණය -Advertising
- ▶ විකුණුම -Sales
- ▶ විකුණුම පූරෝක්පත --Sales Forecasting

මුල්‍ය හා ගිණුම්කරණ තොරතුරු පද්ධති

- ▶ මුල්‍ය හා ගිණුම්කරණ කටයුතු සඳහා පිහිටුවා ඇති තොරතුරු පද්ධති වේ.
නිදසුන්

- ▶ මුදල් කළමනාකරණ- Cash Management
- ▶ ප්‍රාග්ධන අයවැයකරණය- Capital Budgeting
- ▶ මුල්‍ය සැලසුම්කරණය- Financial Planning
- ▶ මුල්‍ය පුරෝග්කථනය - Financial forecasting
- ▶ ගෙවිය යුතු ගිණුම - Accounts Payables
- ▶ ලැබිය යුතු ගිණුම - Accounts receivable
- ▶ පොදු ලෙපරය - General Ledger

මෙහෙයුම් තොරතුරු පද්ධති

- මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු සැකසීමට යොදා ගන්නා තොරතුරු පද්ධති වේ.

නිදසුන්

- ගැනුම් සැලසුම් කිරීම හා පාලනය - Planning and controlling purchases
- පරිගණක සමෝධානිත නිෂ්පාදනය – Computer Integrated Manufacturing
- මෙහෙයුම් ක්‍රියාවලිය හා යන්ත්‍රෝපකරණ පාලනය -Process and machine control

මානව සම්පත් තොරතුරු පද්ධති

- ▶ මානව සම්පත් කළමනාකරණය සඳහා යොදා ගැනෙන තොරතුරු පද්ධති වේ.

නිදසුන්

- ▶ මානව සම්පත් සැලසුම්කරණය -Human resource Planning
- ▶ සේවක වාර්තා - Employees' records
- ▶ ගෙවීම වාර්තා - Payments records
- ▶ ප්‍රහුණුව හා සංවර්ධනය - Training and development
- ▶ කාර්යාල ඇගයීම් - Performance evaluation

	අලෙවිකරණය	මුළු හා ගිණුම්කරණය	මෙහෙයුම් කළමනාකරණය	මානව සම්පත් කළමනාක්‍රීණය
උපක්‍රමික මට්ටම	විකුණුම් පුරෝකළන	මුළු පුරෝකළනය	මෙහෙයුම් සැලසුම්කරණය	මානව සම්පත් සැලසුම්කරණය
කළමනාකරණ මට්ටම	වෙළඳපොල පර්යේෂණ	මුදල් කළමනාකරණ ප්‍රාග්ධන අයවැයකරණය	තොග පාලනය	කාර්යාලු ඇගයීම්
දිනුම් මට්ටම	අලෙවිකරණ පර්යේෂණ	මුළු සැලසුම්කරණය	ගැනුම් සැලසුම් කිරීම හා පාලනය පරිගණක සමෝධානික නිෂ්පාදනය	ප්‍රහුණුව හා සංවර්ධනය
මෙහෙයුම් මට්ටම	විකුණුම්	ගෙවිය යුතු ගිණුම් ලැබිය යුතු ගිණුම් පොදු ලෙප්තරය	මෙහෙයුම් ක්‍රියාවලිය හා යන්ත්‍රෝපකරණ පාලනය	සේවක වාර්තා ගෙවීම් වාර්තා

Business Intelligence Systems-

ව්‍යාපාර බුද්ධි තොරතුරු පද්ධති

- ▶ Tools, technologies, applications and practices used to collect, integrate, analyze, and present an organization's raw data in order to create insightful and actionable business information.
- ▶ මෙය හැකියා, ක්‍රියාවලීන්, තාක්ෂණයේ හා විතයන් හා පරිචයන්ගෙන් (Practices) සමන්විත වූ පද්ධතියකි

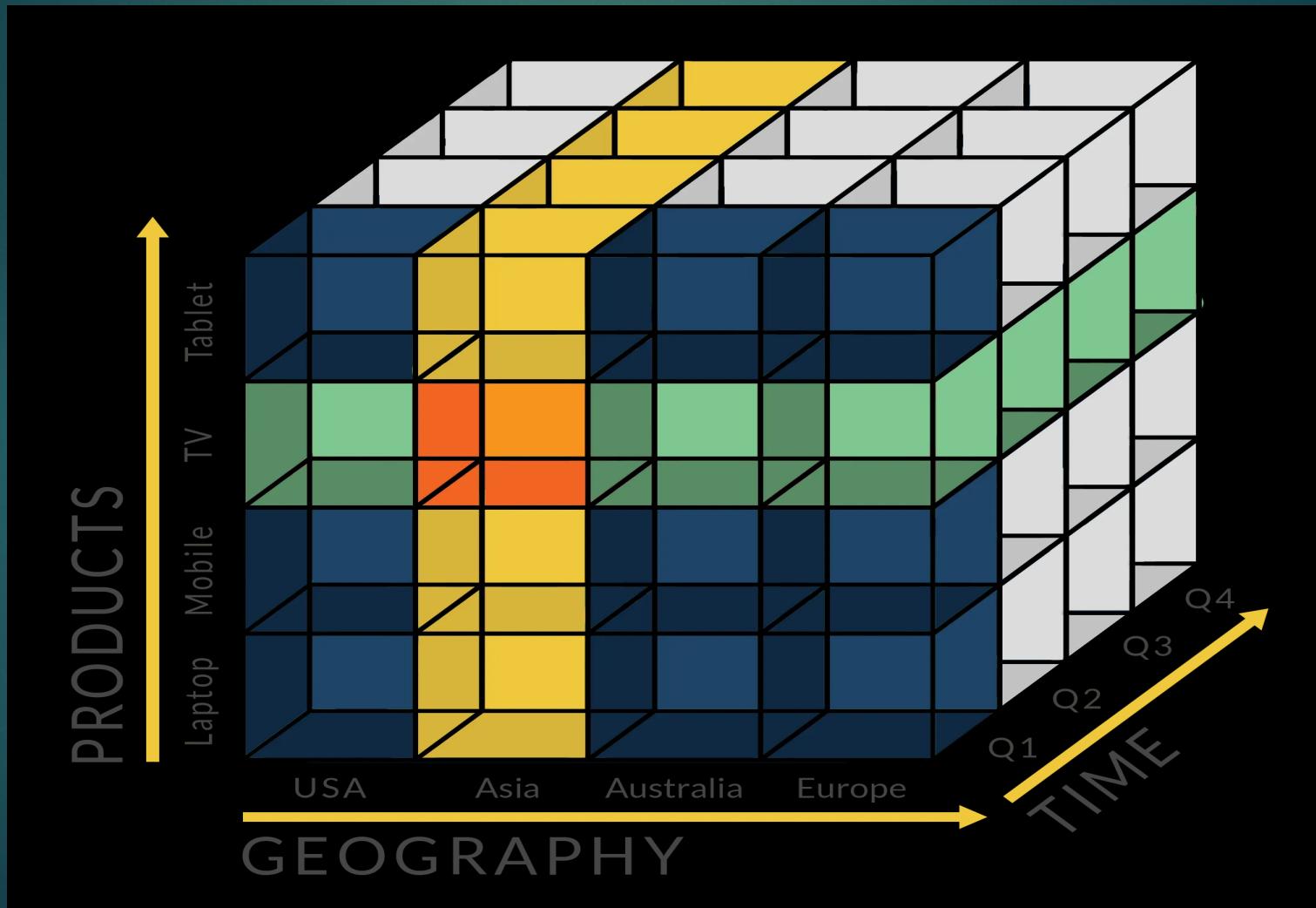
Data Sources

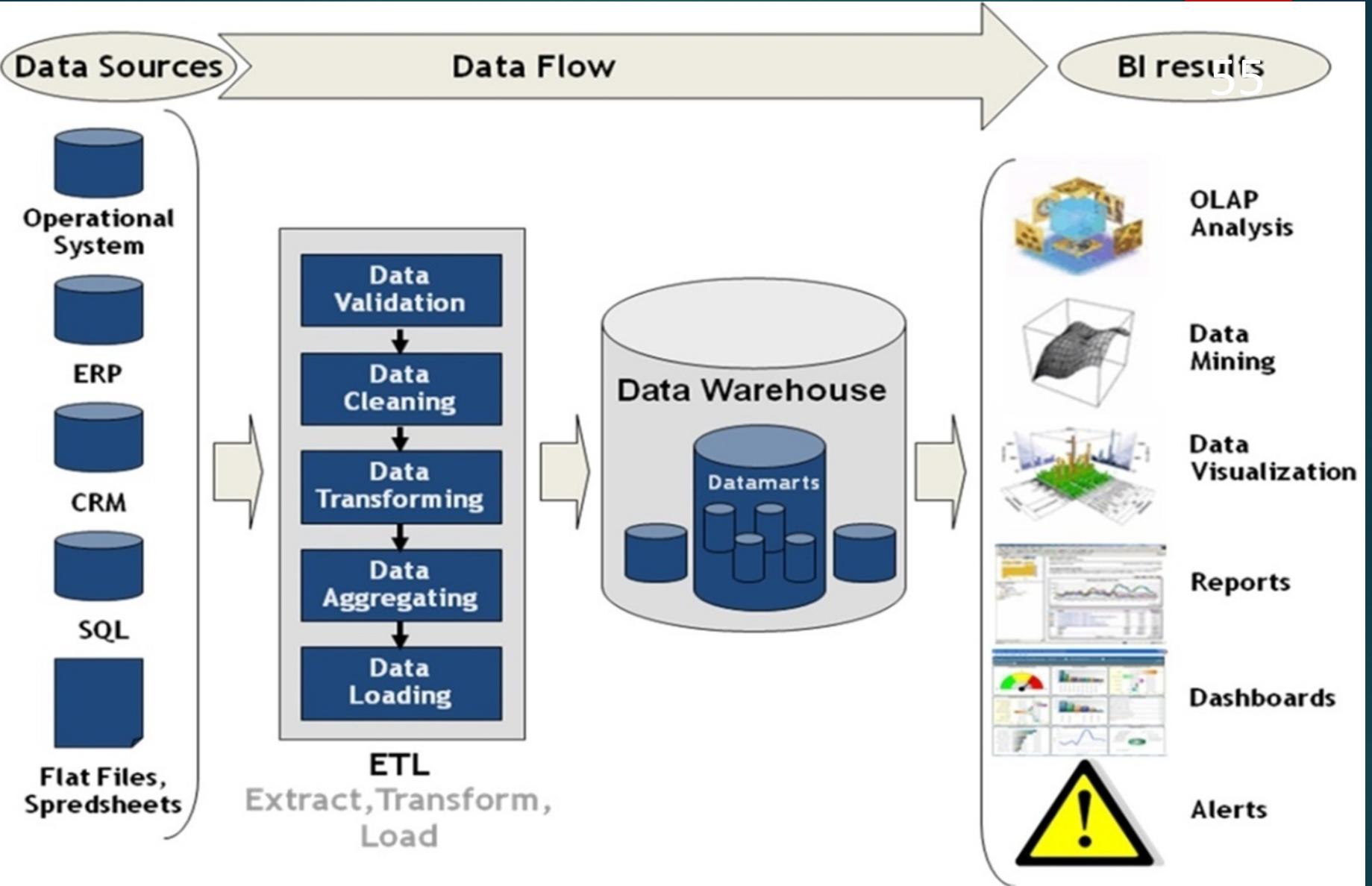

Users

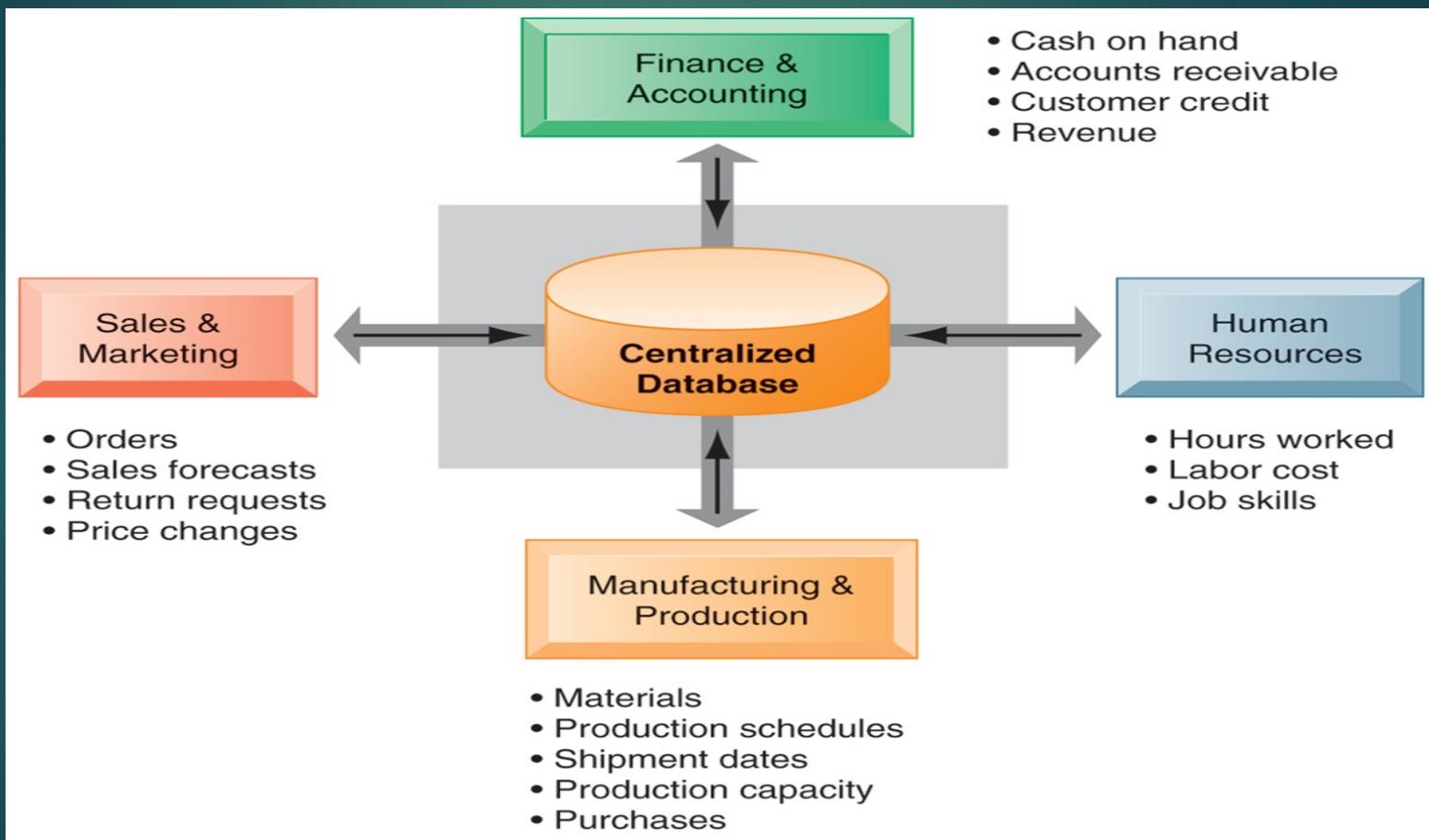

OLAP –Online Analytical Processing

► ERP systems- Enterprise Resource Planning Systems

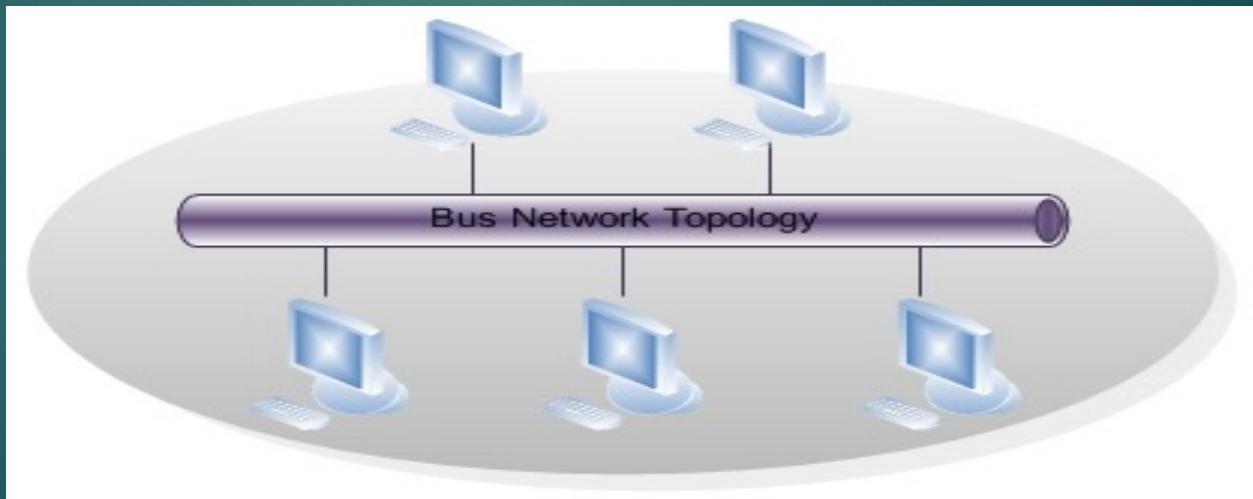

පරිගණක ජාල

පරිගණක සම්බන්ධ වී ඇති ආකාරය අනුව

► බස් ජාල -Bus Network

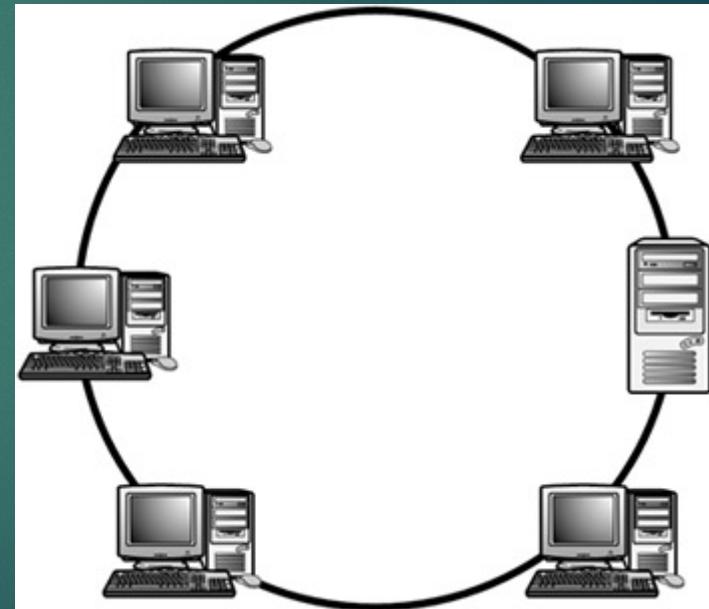
සියලු පරිගණක පොදු පථයකට සංඝ්‍රව සම්බන්ධ වන්සේ ස්ථානගත කර ඇති ජාලය බස් ජාලය ලෙස හැඳින්වේ.

▶ මුදු ජාල -Ring Network

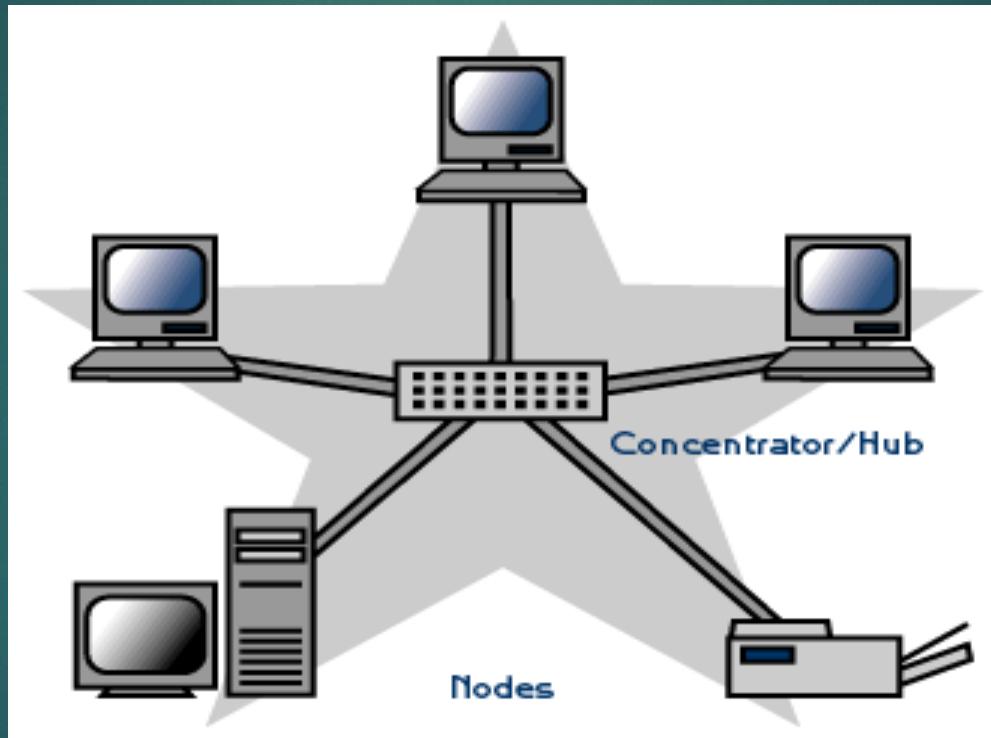
සැම පරිගණකයක්ම තවත් පරිගණක දෙකකට සම්බන්ධ වන සේ සකස් කළ ජාලයකි. එක පරිගණකයක් ක්‍රියාව්‍යරහිත ව්‍යවහොත් මුළු ජාලයම ක්‍රියාව්‍යරහිත වේ.

- ▶ Unidirectional
- ▶ Bidirectional

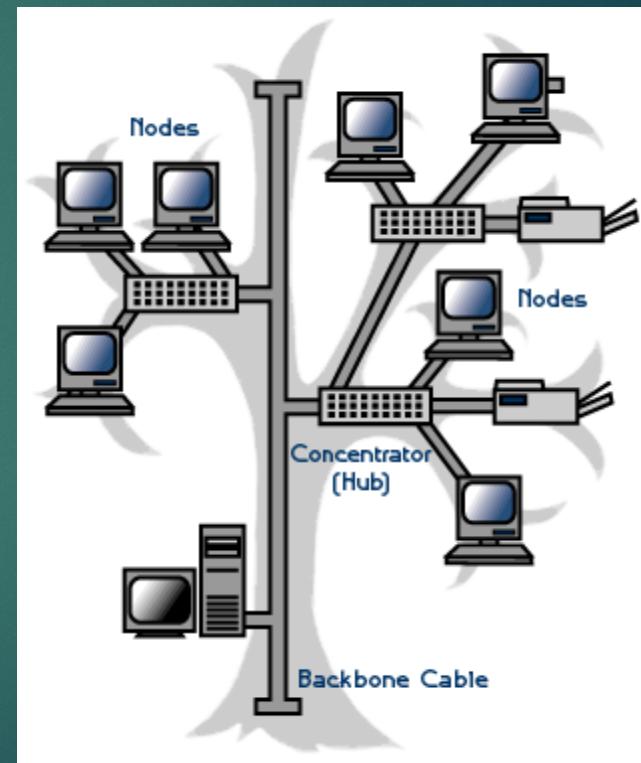
► තාරකා ජාල -Star Network

එක් මධ්‍ය පරිගණකයකට සෙසු පරිගණක සම්බන්ධ කොට සැදුම්ලත් ජාලයකි.

▶ ගැබ ජාල -Tree Network/star bus topology

ගසක අතු බෙදී යන ආකාරයට මධ්‍යම පරිගණකයකට සේසු පරිගණක සම්බන්ධ කොට සකසන ජාලයකි.

හුගෝලීය ව්‍යාප්තිය අනුව

පරිගණක ජාල

Types of Computer Networks

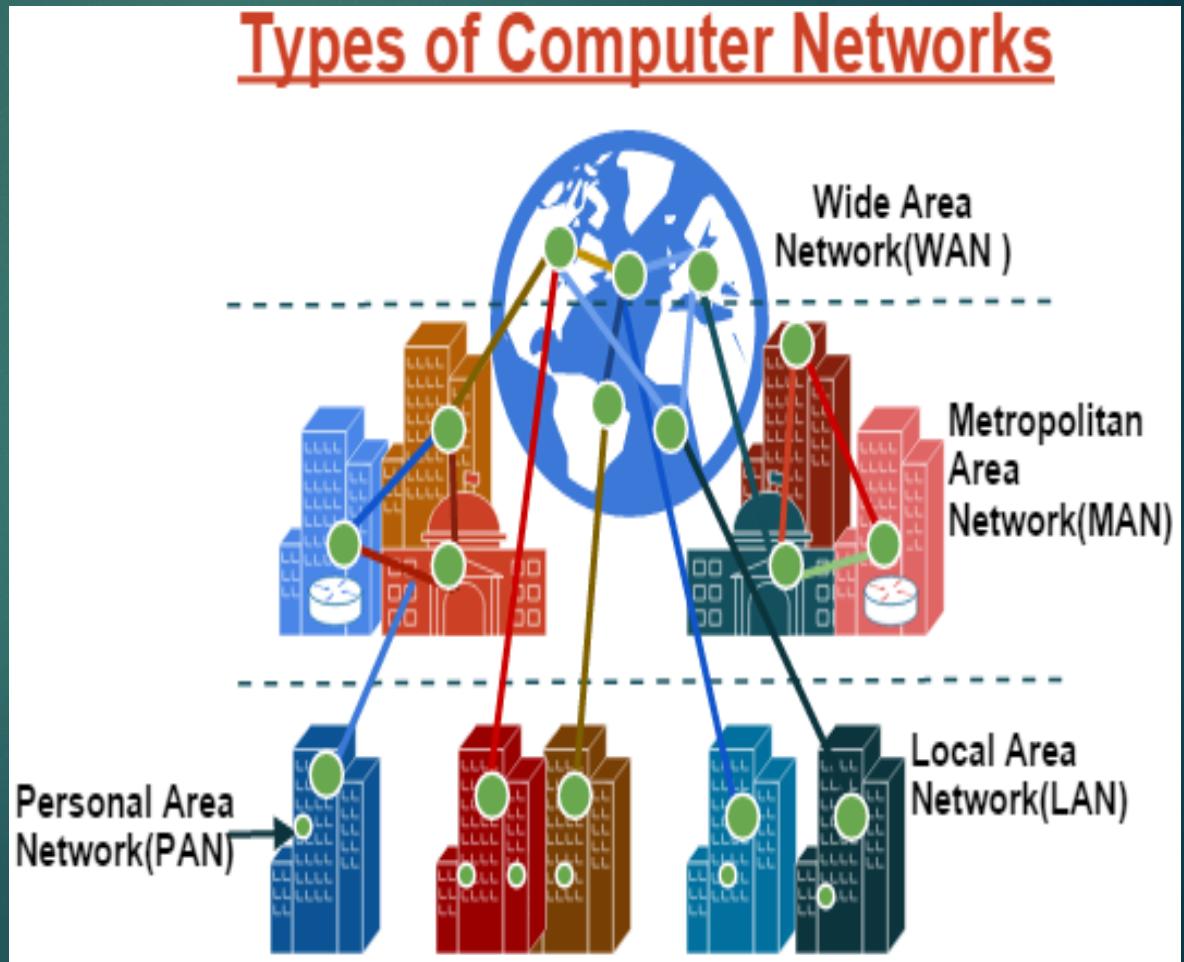
- ▶ සීමිත ප්‍රදේශ ජාල (ප්‍රාදේශීය ක්‍රේඩිත්‍රු ජාල)

Local Area Network (LAN)

එකම කාමරයක හෝ එකම ගොඩනැගිල්ලක හෝ එකම වැඩෙනු ලබන පිහිටා තිබෙන පරිගණක හා වැඩපොළවල් අතෝර්ත්‍ය වශයෙන් සම්බන්ධ කොට සකස් කරන ජාලයකි.

Wide Area Network (WAN)

රටවල් කිහිපයක හෝ නගර කිහිපයක තිබෙන පරිගණක සම්බන්ධ කර ගොඩනගා ගත් පරිගණක ජාලයකි.

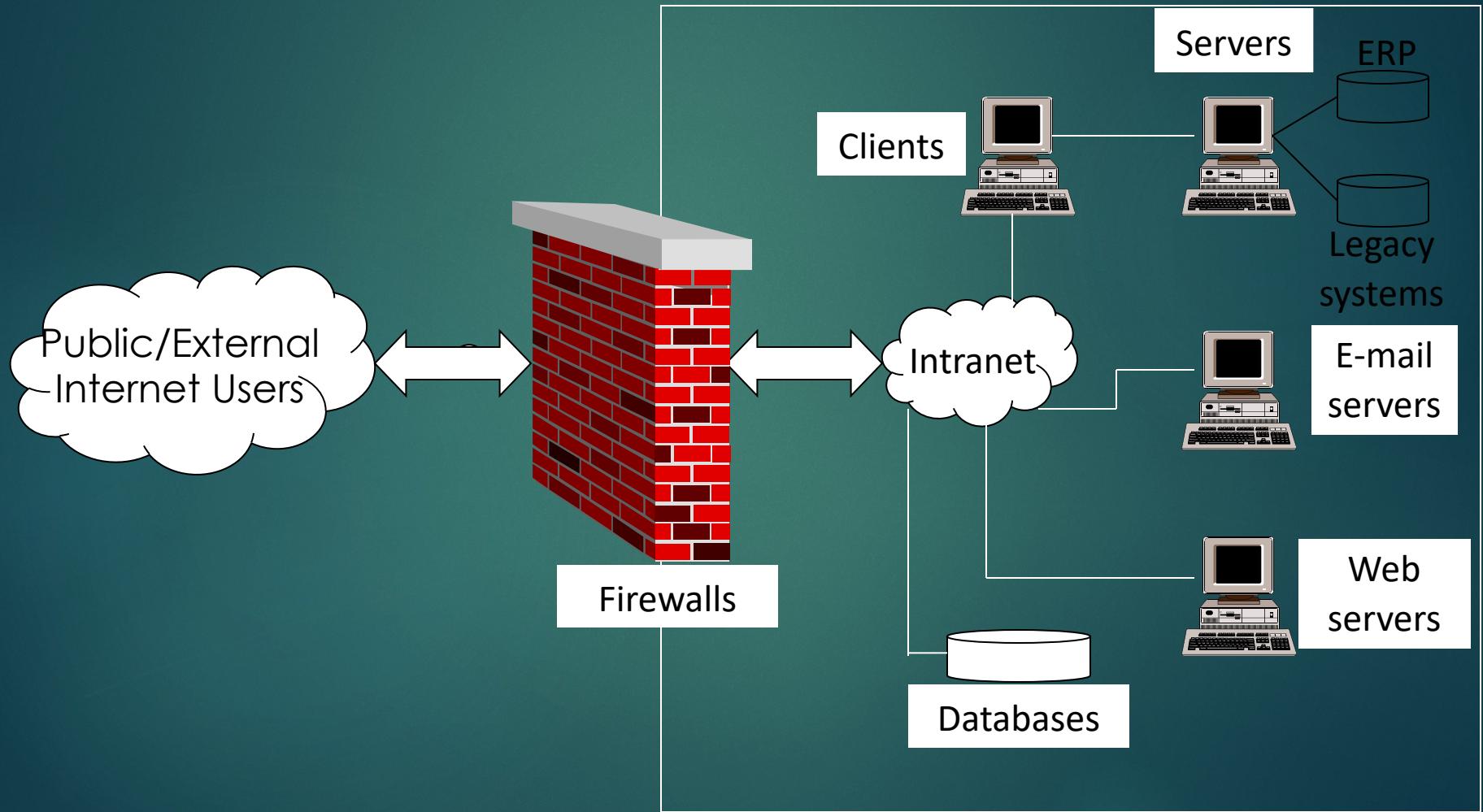

► අභ්‍යන්තර ජ්‍යල (Intranet)

යම් පුද්ගලයෙකු හෝ ආයතනයක පාලනය යටතේ පවතින ජාලයකි. මෙමගින් සපයන සේවා අවසරලක් අයට පමණක් ලබාගත හැකි ය.

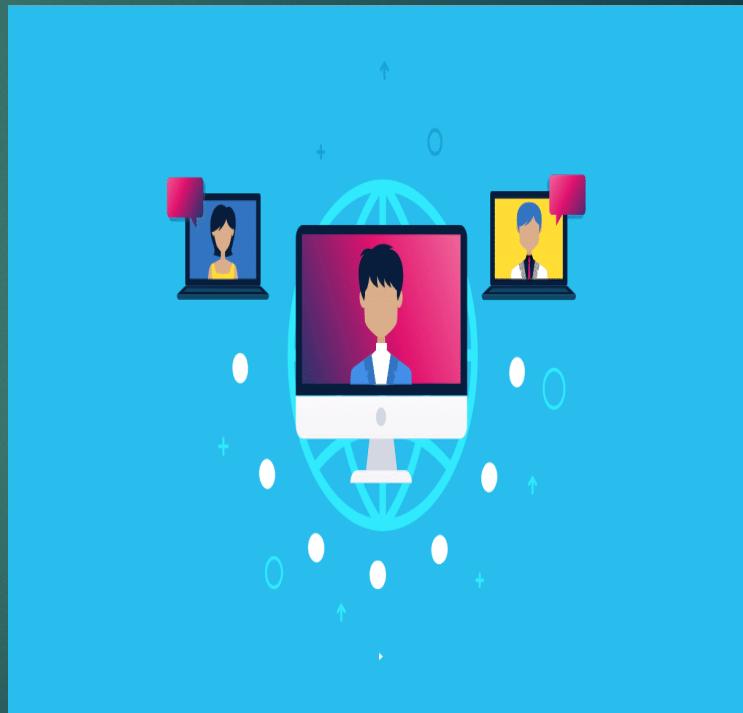

The Intranet

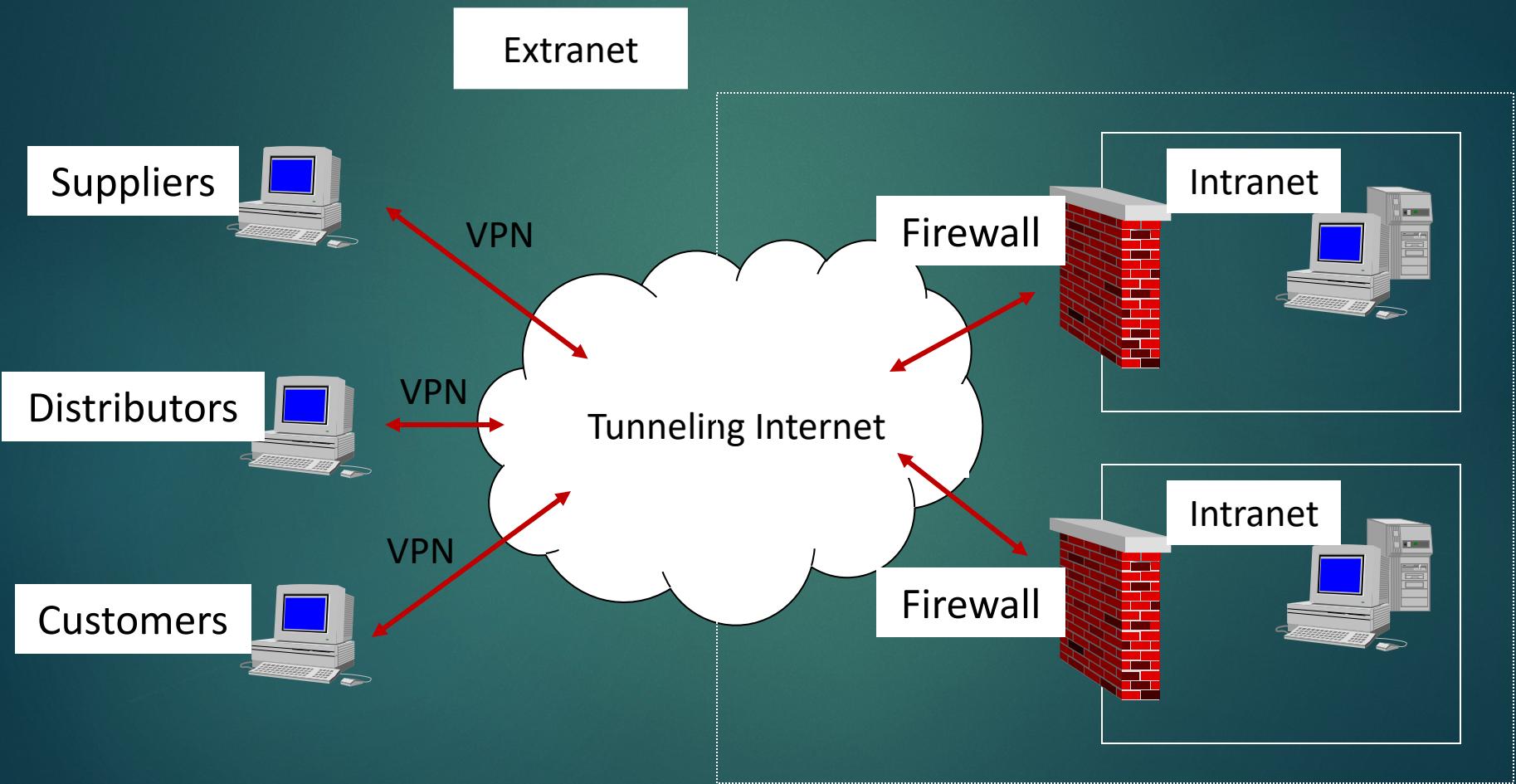

▶ බාහිර ජාල (Extranet)

අභ්‍යන්තර ජාල භාවිත කරන ආයතනයකට තම ජාලය භාවිතය තුළින් අනෙක්නා ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීම සඳහා සම්බන්ධ වන ජාලගත පද්ධතියකි.

The Extranet

► අන්තර්ජාලය (Internet)

Internet යනු Inter connected network යන්තර කෙටි යොදුමකි.

- ▶ අන්තර්ජාලය පරිගණක, පරිගණක ජාල, වැඩසටහන්, තොරතුරු හා ඒවා හාවිත කරන අය යන කොටස්වල එකතුවකින් සඳහුණු ජාලයකි
- ▶ ප්‍රදේශලයෙකුට හෝ ආයතනයකට අන්තර්ජාල පහසුකම් ලබාගත හැක්කේ අන්තර්ජාල සේවා සපයන්නෙකු (Internet Service Provider) මාර්ගයෙනි.

- ▶ ලෝක ව්‍යාප්ත ජාලය (World Wide Web) -WWW
- ▶ ලෝක ව්‍යාප්ත ජාලයට WWW පිවිසීමට වෙබ් බ්‍රවසර් (web browser) මෘදුකාංගය අවශ්‍ය වේ. දැනට ප්‍රවර්ධිත එවැනි මෘදුකාංග අතර Microsoft Edge, Mozilla Firefox, Google chrome, opera, Apple Safari, හඳුන්වා දිය හැකි සි

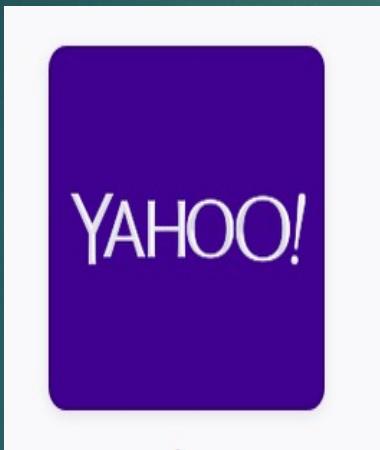

- ▶ ලෝක ව්‍යාප්ත ජාලයේ ඇති වෙළි අඩවි සොයා ගැනීම සඳහා සෙවුම් යන්තු (Search Engines) උපකාර වේ. Google, Yahoo, MSN , Altavista, lycos

► විද්‍යුත් තැපැල් - e-mail

සන්නිවේදන සම්බන්ධකයක් (Link) හරහා පරිගණකයකින් පරිගණකයකට පශීවුව නුවමාරු කර ගැනීම විද්‍යුත් තැපැල් (e-mail) වේ.

► කථන පහසුකම - Chatting Facilities

ලොවපුරා විසිර සිටින පුද්ගලයින්ට තම නිවෙසේ සිටම එකිනෙකාට කතා කිරීමට/ අදහස් හුවමාරු කර ගැනීමට සහයා ඇති පහසුකමකි.

- ▶ Text Chatting
- ▶ Voice Chatting
- ▶ Video Chatting

► ගොනු පුවමාරු නියමාවලිය - File Transfer Protocol

අන්තර්ජාලයට සමබන්ධ පරිගණක අතර අනෙකානාවට පරිගණක ගොනු පුවමාරුව සඳහා වන ක්‍රමය යි.

▶ ප්‍රවාත්ත කණ්ඩායම් News Group

සමාන රුචිකම් ඇති කණ්ඩායම්වලට (ක්‍රීඩා, ත්‍රාසය, ස්වභාව සෙංන්දරය, වන්ත්වී, දේශපාලන ආදි) තොරතුරු ලබා ගැනීමට හා අදහස් නුවමාරු කර ගැනීමට සපයන පහසුකමකි.

<https://www.cnet.com/forums/computer-help/>

▶ ටෙලි පරිගණක Tele Computing

එක් ස්ථානයක ඇති පරිගණකයක් තුළින් අන්තර්ජාලයට සම්බන්ධ වී තවත් ස්ථානයක ඇති පරිගණකයක් භාවිත කිරීමට පහසුකම් සැලැසීම ටෙලිපරිගණක සෙවාවයි.

Social media- සමාජ ජාල

75

එකිනෙකා අතර සමාජ සම්බන්ධතා ගොඩනගා ගැනීමට භාවිත කරන අන්තර් ජාල වෙබ් අඩවි social media වේ.

සමාජ ජාල වෙබ් අඩවි වර්ග ගිකරණය

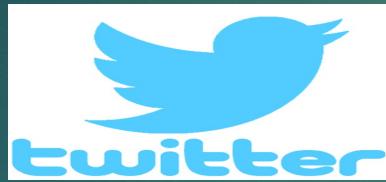
- සමාජ ජාල (Social Networking)-Facebook,LinkedIn, Google+

- ▶ Blogging -Wordpress ,Blogger

- ▶ microblogging –twitter, Tumblr

- ▶ Photo sharing -Instagram,flickr ,snapchat

- ▶ Video sharing -youtube ,vimeo

- ▶ social bookmarking -pinterest

- ▶ Consumer reviews-tripadvisor,yelp

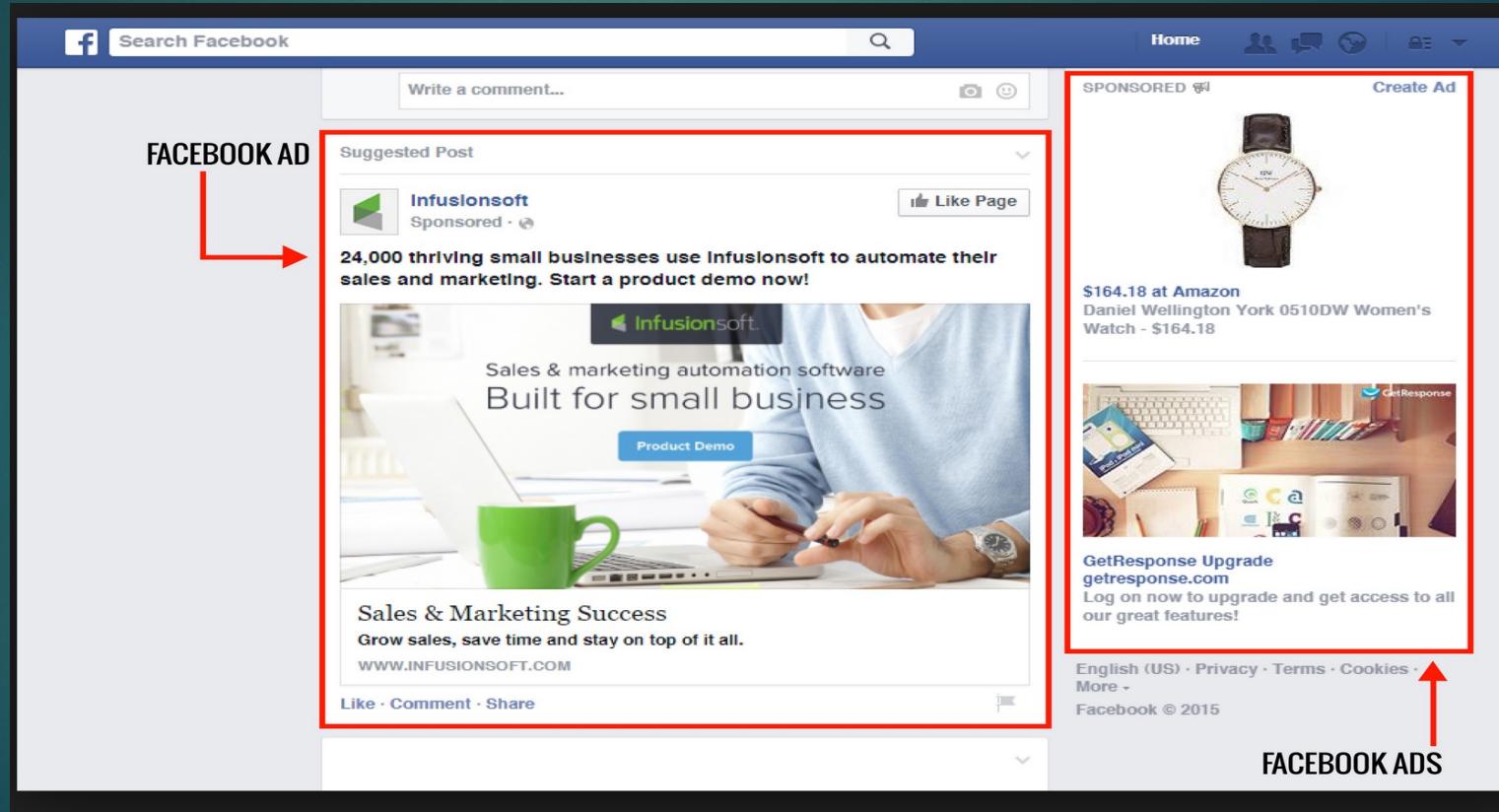
- ▶ Sharing economy- airbnb,uber

සමාජ ජාල වාණිජය - Social Commerce

79

සමාජ ජාල ඇසුරින් භාණ්ඩ හා සේවා මිලටගැනීම හා විකිණීම.

Boost Post

X

What's this?

DESKTOP NEWS FEED

MOBILE NEWS FEED

MESSENGER INBOX

AUDIENCE

People you choose through targeting

People who like your Page

People who like your Page and their friends

Edit

Location - Living In: Sri Lanka

More ▾

Create New Audience

Messenger

Run promotion on Messenger

BUDGET AND DURATION

Total budget i

\$5.00 USD

Estimated People Reached i

i Estimated reach is unavailable

By clicking Boost Now, you agree to Facebook's [Terms & Conditions](#) | [Help Center](#)

Cancel

Boost Now

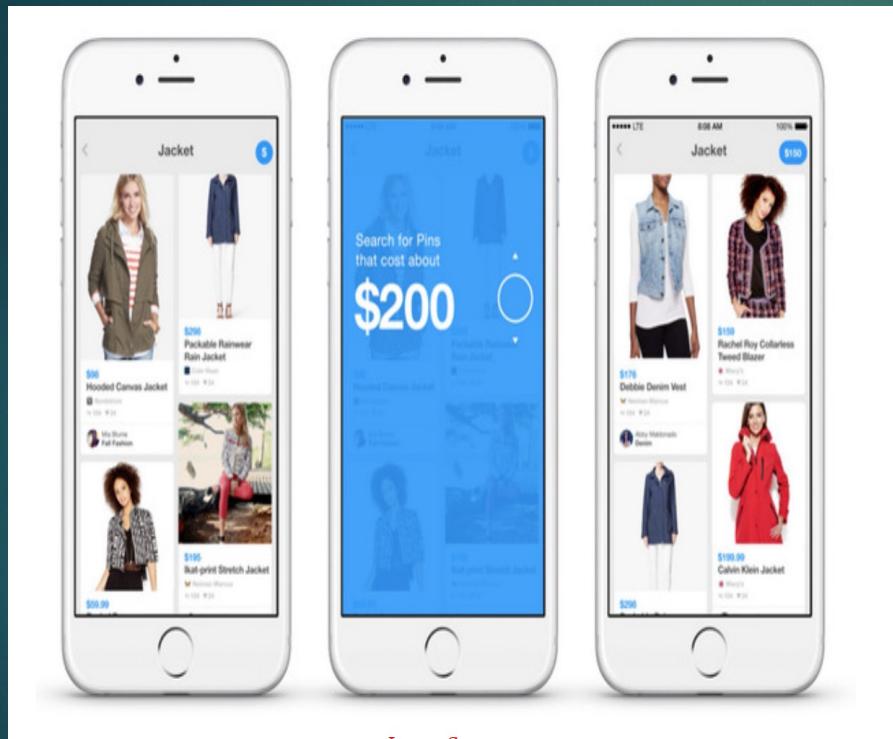
National E-Learning Resource Center

Sponsored · i

National Workshop on Blended Learning for Education 2018

National Workshop on Blended Learning for Education organized by National E- Learning Resource Centre (NELRC) of University of Kelaniya was held on the 07th, 08th, and 09th of June 2018 at Pegasus Reef Hotel, Wattala. The launch of the official website of National E- Learning Resource Centre (NELRC) and the first interactive multimedia based e- learning production titled “Journey to E- Lankapura” were also announced dur... [See More](#)

pinterest

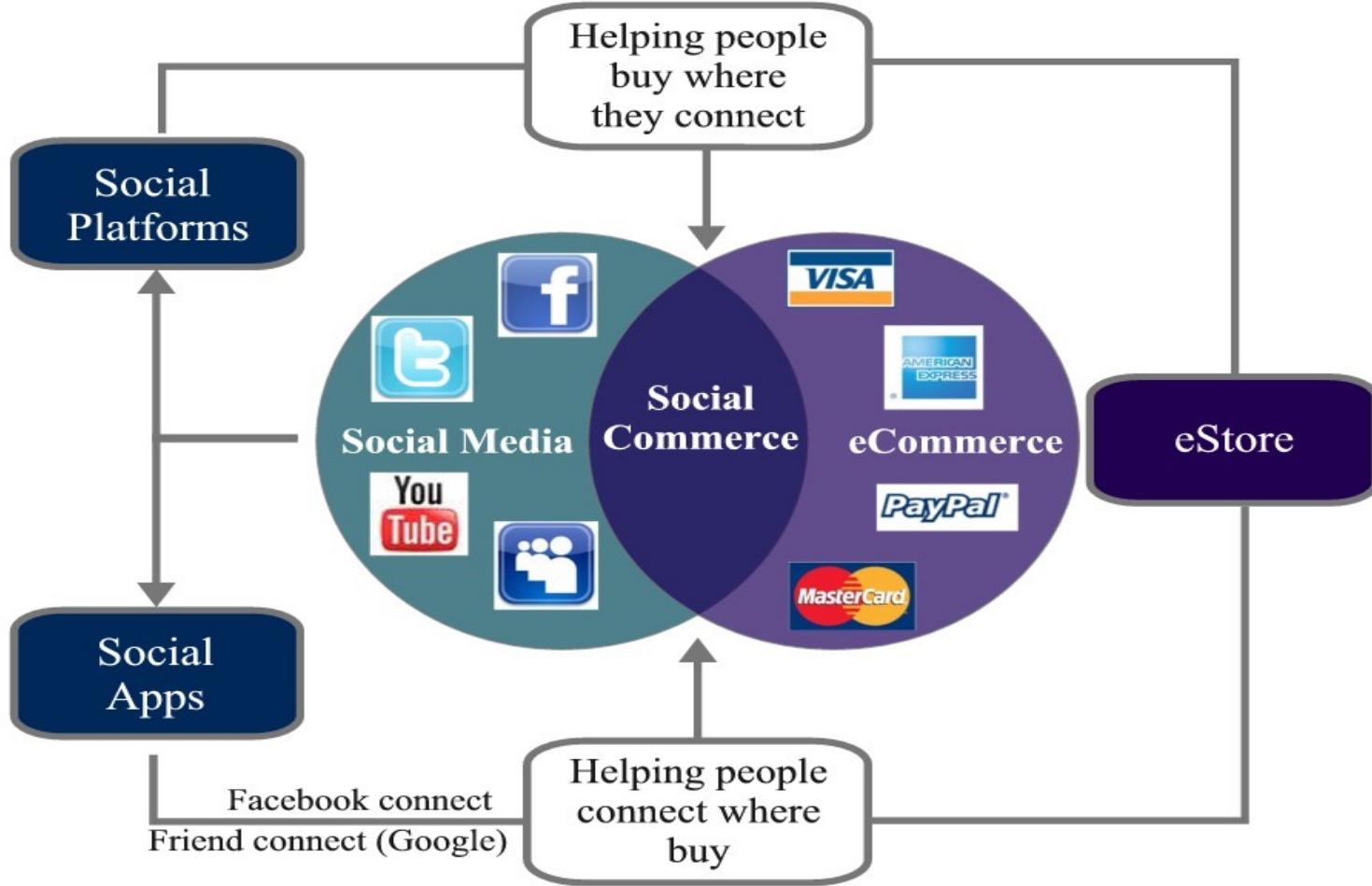
twitter

 Brit + Co
@britandco

This twitter exclusive will be sure to make your coworkers jealous. Get yours now! https://www.brit.co/shop/catalog/classic-station_10240/

Classic Station
Brit + Co
\$ 29.99
[Buy](#)

තොරතුරු ආර්ථිකය-Information economy

83

- ▶ කාර්යක්ෂම ලෙස තොරතුරු ග්‍රහණය කරගැනීම, බෙදාහැරීම හා ඉන් ප්‍රයෝගන ගැනීම තොරතුරු ආර්ථිකයේ දී සිදු වේ.

විද්‍යුත් වාණිජය

- ▶ අන්තර්ජාලය මගින් විද්‍යුත් ලෙස ගනු දෙනු සිදු කිරීම
- ▶ මෙය Business to Consumer , Business to Business , Consumer to Consumer ,Consumer to Business, Government to Consumer
(<https://lgps.lankagate.gov.lk/>), Business to Government, Government to business ලෙස සිදුවිය හැක.

- ▶ අන්තර්ජාලය වේගයෙන් ව්‍යාප්ත වීම
- ▶ පරිහේකයින් වෙත ඉක්මනින් ලහා එමේ පහසුව -reach
- ▶ තුළෝලිය බාධකයෙන් අවම කිරීම
- ▶ මෙහෙයුම් වියදුම් අවම වීම
- ▶ 24/7 සේවාවක් ලබා දීමේ හැකියාව

විද්‍යුත් ව්‍යාපාරවල වාසි

- ▶ භාණ්ඩ සොයා ගැනීමේ පහසුව
- ▶ 24/7 සිදු කළ හැකි වීම
- ▶ තුළෝලිය සීමා නොමැති වීම
- ▶ රෙඛතික ස්ථානයක් අවශ්‍ය නොවීම
- ▶ පිරිවැය අධි වීම
- ▶ පරිභෝගිකයන්ට පහසුවෙන් භාණ්ඩ සසඳා බලා තෝරාගත හැකිවීම

විද්‍යුත් ව්‍යාපාරවල අවාසි

- ▶ හාණ්ඩ හොතිකව තෝරාගත නොහැකි වීම
- ▶ හාණ්ඩ පාරිභේගිකයා වෙත ලැබා වීමට කාලයක් ගත වීම
- ▶ ගුයාපත් මගින් ගෙවීමෙමදී වංචා වීම
- ▶ තරහකරුවන් ඉතා ඉක්මනින් කරමාන්තයට පිවිසීම
- ▶ නිවැරදි හාණ්ඩය නොලැබීම

විද්‍යුත් ව්‍යාපාරවල අදායම් මාදිලින්-Revenue models of e commerce business

- ▶ Sales revenue model- විකුණුම් ආදායම් මාදිලිය
- ▶ Advertising revenue model- වෙළඳ දැන්වීම් ආදායම් මාදිලිය
- ▶ Subscription revenue model- දායකත්ව ආදායම් මාදිලිය
- ▶ Transaction revenue model- ගෙවෙන ආදායම් මාදිලිය
- ▶ Affiliate revenue model- අනුබද්ධ/ සම්බන්ධිත ආදායම් මාදිලිය

Advertising revenue model

Google Used Cars Bristol

Web Maps Shopping News Videos More ▾ Search tools

About 19,000,000 results (0.53 seconds)

Used Cars Special Offer - hartwell.co.uk
Ad www.hartwell.co.uk/Very-Best-Used-Cars ▾
Half Price Payments For 6 Months. 0% APR & £1,500 Minimum Part Ex.
Over 1500 Models In Stock · Nationwide Dealerships · Hartwell Price Promise

Used Cars In Bristol - BristolStreet.co.uk
Ad www.bristolstreet.co.uk/Used ▾
Free Nationwide Delivery On All Used Cars! Enquire Online Today

Berkeley Vale Motors - hyundai.co.uk
Ad www.hyundai.co.uk/berkeley-vale-bristol ▾
Visit your local Hyundai car dealer for great second hand car offers
Ratings: Value 9/10 - Reliability 9/10 - Purchase experience 9/10

Used Cars Swindon
www.carshop.co.uk/Used_Cars ▾
4.8 ★★★★★ rating for carshop.co.uk
0333 331 5325
Find 1000s of Used Cars at CarShop.
Visit Our Swindon Dealership Today.

Used Cars In Bristol
www.bristolusedcar.co.uk/ ▾
Buy A Used Car In Bristol Today!
At Affordable Prices-Visit Us Today
📍 Thornbury Road, Bristol

Toyota of Bristol TN | New & Used Car Dealer in Bristol TN ...
www.toyotaofbristol.com/ ▾
Toyota of Bristol in Bristol, Tennessee is a Toyota Dealer, serving Kingsport, Johnson City, Abingdon VA, and Marion VA. Large inventory of new & used Toyota ...

Used Car in Bristol | Used Subaru Dealer | Wallace Subaru
www.wallacesubaru.com/used-inventory/index.htm ▾
Swing by Wallace Subaru in Bristol, Tennessee and check out our inventory of quality used cars. We have something for every taste and our financing experts ...

Used Car Dealers in Bristol uk
www.motors.co.uk/UsedCars ▾
3.7 ★★★★★ rating for motors.co.uk
Motors.co.uk - The Leading Used Car Site. Browse Over 300,000 Cars Now!

agoda

Book your hotel
with agoda now

Uday Samudra
Leisure Beach Hotel
Kovalam

★★★★
from \$78

[VIEW NOW](#)

Hill Palace Hotel &
Spa
Kochi

★★★★★
from \$39

[VIEW NOW](#)

Shenzhen Close Ad | x
Hotel
Shenzhen

★★★★★
from \$51

[VIEW NOW](#)

Guangdong Hotel
Zhuhai
Zhuhai

★★★★★
from \$57

[VIEW NOW](#)

Kunming Jinjiang
Hotel
Kunming

★★★★★
from \$49

[VIEW NOW](#)

The Leela Kovalam
Kovalam

★★★★★
from \$136

[VIEW NOW](#)

Today

Facebook

Sponsored

Not on Facebook® Yet? Sign Up

Today

Yahoo! Search

AD

Yahoo Search can help you compare...

Blue Nile

9:48 PM

Subscription Revenue Model

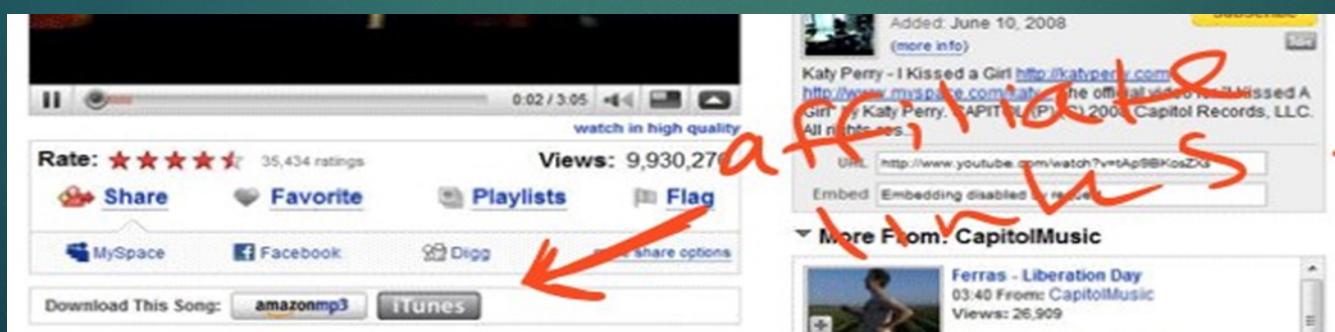
92

Affiliate Revenue Model

93

PPC-Pay per click
PPI-Pay per impression
PPL-Pay per lead
PPS-pay per Sale

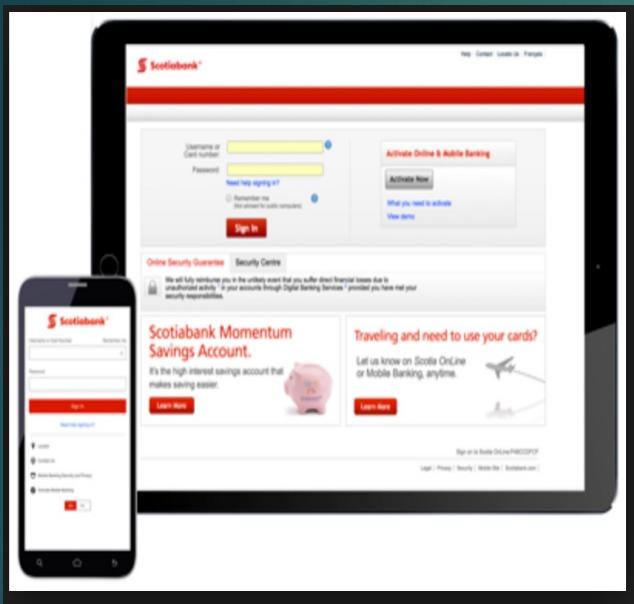
විද්‍යුත් බැංකු සේවා - E-banking /Online Banking

- ▶ පරිඛෝකයින් විසින් අන්තර්ජාලය හරහා විද්‍යුත් ආකාරයෙන් බැංකු ගනුදෙනු සිදු කිරීම
- ▶ සංපූර්ණ අන්තර්ජාලය හෝ දුරකථනය භාවිතයෙන් බැංකු ගනුදෙනු සිදු කිරීම Home Banking සේවාව වේ.
- ▶ දුරකථනය මගින් බැංකු සේවාවන් සැපයීම Tele Banking සේවය වේ.

Mobile Banking

- ▶ Online Banking සේවාව මගින් ලබා දෙන සියලුම සේවාවන් සඳහා smartphone හෝ tablet මගින් ප්‍රවේශ වීම.
- එම ප්‍රවේශ වීම
- ▶ බැංකුවේ mobile website මගින් සිදුකල හැක
- ▶ mobile banking app මගින් සිදු කල හැකිවීම
- ▶ කෙටි පණීඩුව (text message/SMS) මගින් සිදු කිරීම

Mobile app

Mobile website

SMS Banking

Using SMS Banking

Please follow the below given instructions,

Check your account balance

PIN<Space>BE<Space>01 - 01 represents the number of accounts linked

Eg: 1234 BE 01 Send to 8823

Get a mini statement

PIN<space>MS<space>01

Eg: 1234 MS 01 Send to 8823

Check your Credit Card balance

PIN<space>MB<space>01

Eg: 1234 MB 01 Send to 8823

Transfer funds

To transfer Rs 5277.25 from No:1 account to No:2 account,

PIN<space>TF<space>01<space>02<space>amount

Eg: 1234 TF 01 02 5277.25

විද්‍යුත් මුදල- E-cash

- ▶ විද්‍යුත් මුදල යනු මුදල වල විද්‍යුත් ආදේශකය වේ. මුදලෙහි අගය විද්‍යුත් ලෙස ගබඩා කර අන්තර්ජාලය මගින් ගනුදෙනු සඳහා යොදා ගැනීම මින් සිදු වේ.
- ▶ කාචිපත්වල ගබඩා කිරීම -prepaid card , smart card
- ▶ E -cash - paypal, googlewallet

CREDIT CARD PROCESSING

How It Works

Cardholder provides credit card account to merchant

Merchant's bank asks credit card company to determine cardholder's bank

Credit card company authorization system checks card security features...

...and sends to cardholder's bank for approval

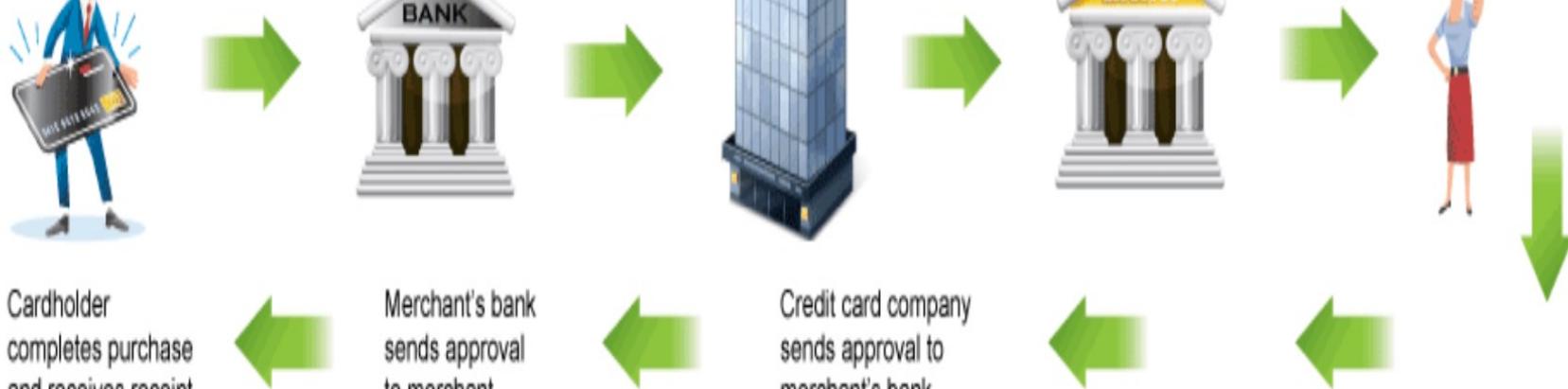
Cardholder's bank approves purchase

Cardholder completes purchase and receives receipt

Merchant's bank sends approval to merchant

Credit card company sends approval to merchant's bank

Digital Marketing

- ▶ **Digital marketing** is a form of **direct marketing** which links consumers with sellers electronically using interactive technologies like emails, websites, online forums and newsgroups, interactive television, mobile communications etc.
- ▶ පාරිභෝගිකයින් හා විකුණුම්කරුවන් විද්‍යුත් ලෙස සම්බන්ධ කරන්නා වූ සංජ්‍යා අලෙවිකරණ කුමයකි.
- ▶ අන්තර් ක්‍රියාකාරී තාක්ෂණයන් වන emails, websites, online forums, newsgroups, interactive television, mobile communications ආදිය හාවිතා කරයි.

නව නිෂ්පාදන කුම

- ▶ පරිගණක ආධාරක නිර්මාණ / මෝස්තරකරණ කුමය – Computer Aided Design / CAD
- ▶ පරිගණක ආධාරක නිෂ්පාදන කුමය – Computer Aided Manufacturing / CAM
- ▶ පරිගණක සමෝජ්ධානික නිෂ්පාදන කුමය – Computer Integrated Manufacturing / CIM
- ▶ පරිගණක අංකිත පාලනය – Computerized Numerical Control / CNC

තොරතුරු තාක්ෂණයේ තව ප්‍රවෙශනය

► Cloud Computing

පරිගණක ආග්‍රීත සේවා එනම් ස'රව , දත්ත ගබඩා කිරීම,දත්ත සමුදාය,ජාල,මෘදුකාංග,විශ්ලේෂණ ආදිය අන්තර් ජාලය හරහා කිරීමයි

► Big data

ඉතා විශාල දත්ත ප්‍රමාණයක් Big data ලෙස හැඳින්වේ.

► Data Mining

විශේෂ පරිගණක වැඩසටහන් මගින් ඉතා විශාල දත්ත ප්‍රමාණයක විශ්ලේෂණය කර පාරිභෝගිකයන්ගේ මිලදිගැනීමේ රටාවන්,ලැපනත්තීන්,සම්බන්ධයන් හැඳුනා ගැනීම

► Internet of Things

එදිනෙදා භාවිත වන සැම ද්‍රව්‍යකම අන්තර්ජාලය හා සම්බන්ධ වෙමින් අන්තර් සම්බන්ධතාවයක් ඇති කර ගැනීම මගින් දත්ත භුවමාරු කිරීම